

Returadres:
Norges Sjal
Frenningsve
0588 Oslo

03375 AS SK
RINDALSHOLT PER-ARNE
FRØYDISVEI 17 A
1185 OSLO 11

«Sjakk-trener» fra NSF!

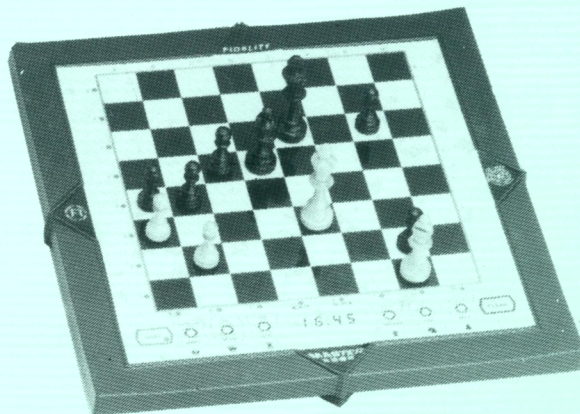
Etter suksessen med forbundets sjakk-computer Mach 2C er det naturlig at årets etterfølger heter Mach 3. Denne nye computeren har tilleggsbetegnelsen Master 2265, fordi den som første computer oppnådde offisiell amerikansk Master-rating (Over USCF 2200).

Mach 3 har allerede vakt oppsikt verden over med sine ypperlige prestasjoner i store sjakk-turneringer. At gode computere spiller taktisk godt i kompliserte stillinger er nok kjent for de fleste, men Mach 3-programmet har i tillegg også en posisjonell forståelse som er imponerende. Og med et åpningsbibliotek på 28000 trekk så vil du med en Mach 3 ha en glimrende «døgnnet-rundt» treningspartner i huset ...

NB! Når det gjelder prisen så har NSF denne gangen virkelig klart det: Mens Mach 3 i Sverige koster SEK 4195 (ca 4400 norske), så kan forbundet utrolig nok tilby Mach 3 for Kr 2990,-!! (inkl. transformator). Ved bestilling sendes kr 350,- til Norges Sjakkforbund, og levering og garanti (1 år) skjer via importør Miljø-Produkter A/S.

Fakta om Mach 3:

- Offisiell rating 2265 (USCF)
- Nytt stilig kabinett
- Åpningsteori på 28000 trekk
- 33 faste spillenivåer
- Uendelig antall selvvalgte turneringsnivåer
- 8 nivåer for lyn- og hurtig-sjakk med klokke
- 8 nivåer med redusert spillestyrke
- Spesialnivåer for matt-opp-gaver, analyser og post-sjakk
- Vurderer stillingen under partiet
- Hele partiet kan enkelt spilles om igjen
- Batteri og nettdrift
- Norsk bruksanvisning
- Pluss mye, mye mer

For spørsmål, ring Norges Sjakkforbund (02) 15 12 41.

Vennligst send 1 stk. Mach 3 Oppkrav kr. 2640,- pluss porto

Navn:..... Oppkrav kr. 750. Resten avbet. 6 mnd. a 385,- (+345,-)

Adresse:.....

Postnr./Sted.:..... Personnr.:..... Tlf.:.....

Kr. 350,- er sendt Norges Sjakkforbund, Frenningsvei 3, 0588 Oslo 5

Over bankgiro 6011.05.33090 Over postgiro 0809 5 12 47 48 Vedlagt sjekk

Nr. 7 1992

NORSK SJAKKBLAD

Glimt fra spillelokalet i Solvang Hagekoloni der Sjakkameratenes Jubileumsturnering fant sted. Fra høyre ser vi (ryggen til) Øystein Dannevig, Eirik Gullaksen (som tok IM-napp), Klaus Berg og Jonathan Tisdall.

Adresse: Heimdalsgt. 27C, 0561 Oslo 5
Tlf./fax: (02) 68 54 18

Redaktører:
Jonathan Tisdall & Marianne Hagen

Medarbeidere i denne utgaven:
Øystein Brekke
Einar Gausel
Eirik Gullaksen
Øistein Magnussen

Ansvarlig for forbundsstoff:
Johs. R. Kjekken

Norges Sjakkforbunds adresse:
Frennings vei 3, 0588 Oslo 5
Tlf. (NSF/NSFU): (02) 15 12 41
Telefax: (02) 71 00 07

Norsk Sjakkblad utkommer med åtte utgaver
årlig og er medlemsblad for

NORGES SJAKKFORBUND

Synspunkter som fremføres i Norsk Sjakkblad er ikke nødvendigvis i samsvar med Norges Sjakkforbunds offisielle syn. Abonnementpris for ikke-medlemmer: Kr. 200,-. Utenfor Norden: Kr. 250,-.

INNHold

Norges Grand-Prix-oversikt	7
NM for juniorlag	8
Seriesjakktrekingen	11
"Århundrets revansjematch"	14
Elementært, min kjære	18
NSb tar en titt på	26
Hvordan regne ut Elo-rating	29
Dessuten Kombinasjoner (13), Sjakkforum (24) NGP-resultater (32), Bokanmeldelser (36), Forbundsnytt (42), Terminliste (44) og T-info (46).	

Frist for stoff til neste nr.: 20. november

Opgjøret mellom Fischer og Spasskij overskygger stadig alle andre sjakknyheter, selv om det er en voksende misnøye med kvaliteten på partiene. Selv nyhetsbladet TIME uttrykte i en leder nylig sin skuffelse, og hevdet at Fischer aldri burde ha gjort come-back.

Matchen er en av disse bisarre forestillingene, som vi ofte har sett i bokseverdenen, der det utbetales store summer for at man skal få en bekræftelse på at tiden virkelig HAR innhentet de gamle helter. I kampen mellom Fischer og Spasskij er partier der den materielle balansen opprettholdes gjennom hele partiet blitt en sjeldenhed, og grove tabber begås både titt og ofte. Og hva fikk Kortsnoj da han rundt 50-årsalderen deltok i ekte VM-matcher? Vel, Fischer sørger i hvert fall for at sjakk holder seg i nyhetsbildet...

Her i Norge har sjakken ved hjelp av fotballkjendis Simen Agdestein dratt fordel av den økende mediainteressen, noe de fleste vel allerede har fått med seg. Når så en og en halv million norske TV-seere sist et sjakkparti? På likt! 1992 har så langt også vært et år med mye individuell fremgang her til lands, i form av tittelnapp av alle slag. Norge er i ferd med å bli kjent. Her er ett bevis, fra det prestisjetunge, amerikanske sjakkbladet *Inside Chess* (31/8-92):

"Mens mange vestlige land i kampen mot de nye lagene fra det tidligere Sovjetunionen gjorde det dårligere enn ventet i Manila, gikk Norge mot strømmen. Til tross for at GM Simen Agdestein og IM Berge Østenstad var fraværende, spilte nordmennene usedvanlig godt. De var forhåndsrangert som nr. 44 (45! - red.) og endte opp på 30. plass, men det er langt fra hele historien.

Under store deler av turneringen lå mennene fra nord, anført av IM'ene Einar Gausel og R. Djurhuus, som holdt 2600-fart, svært nær topplagene. Da de hadde slått Moldova 3½-½ i den åttende runden, lå de faktisk på delt femteplass, foran USA og England. Ballongen sprakk litt i neste runde da de tapte 3-1 for det amerikanske laget, men de fortsatte å spille godt..."

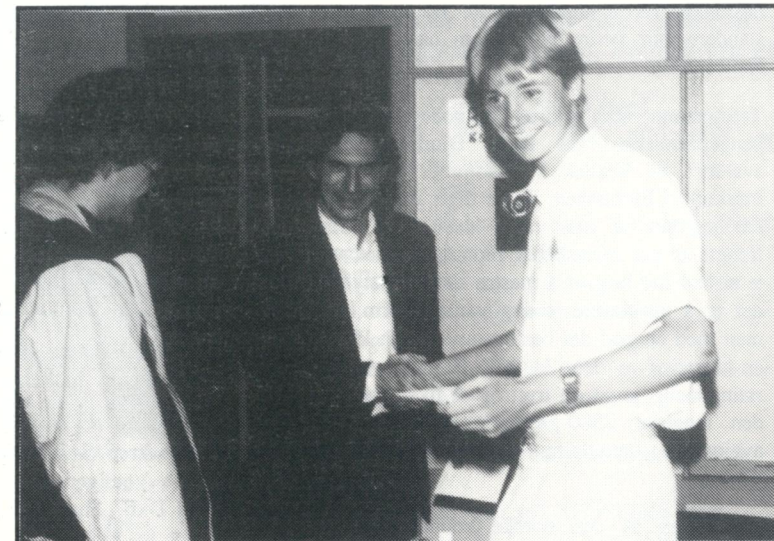
Inside Chess forteller deretter indignert om hvordan vi ble "snytt" av franskmennene i siste runde!
JT

Adresseforandringer eller andre henvendelser angående abonnementsforhold skal rettes til Norges Sjakkforbund, Frenningsvei 3, 0588 Oslo. Tlf.: (02) 15 12 41 Fax: (02) 71 0 07.

Bilder: S. 12: Morten Lilleøren
Resten: MH.
Produsert ved hjelp av *Express Publisher*
2.03 og *ChessBase 4.0* Opplag: 3700.

Kameratslig jubileum

En
glad
Steffen
Pedersen
får overrakt
førstepremie
(delt) av
Sjakkameratenes
formann Rune
Njølstad, mens
Rune Djurhuus
ser på.

Osloklubben Sjakkameratene feiret 60-årsjubileum med både en Grand Prix-turnering og en lukket IM-turnering (19. - 27. sept.). Sistnevnte skulle komme til å bli et overveiende vellykket foretagende for de norske deltagerne, med to nordmenn på tredelt førsteplass og et IM-napp som utbytte.

Før vi går løs på selve turneringen, vil jeg gjerne si noen ord om arrangementet. Det er lenge siden jeg har spilt i en liten turnering avholdt i forbindelse med et jubileum, og de gode minnene jeg har fra slike tilstelninger, ble vekket opp igjen. Spilleforholdene i Solvang Hagekoloni var gode og fredelige, men hyggeligst av alt var gjestmildheten fra vertsklubbens side. Alt som stod i deres makt ble gjort for å få spillerne til å føle seg velkomne og vel, og dermed fikk også vi følelsen av at det var en spesiell anledning. Arrangørkomitéen sa at de håpet på å gjenta bedriften en gang, og forhåpentligvis vil andre klubber la seg inspirere til å gjøre noe lignende. (Jeg tror ikke at jeg personlig har råd til å spille i slike vennligsinnede turneringer for ofte - de har en dårlig innflytelse på kamplysten, men jeg har absolutt sansen for dem...)

To av turneringsvinnerne kunne pryde seg med hver sin første IM-inntegning. Først, på kvalitet, kom den unge dansken Steffen Pedersen (17), som har forbedret seg kraftig den senere tiden. Bevis på at Steffen kan spille godt når han er i form, har vi for lengst fått, han har allerede et stormesternapp! Men etter dette imponerende enkeltresultatet, har han ikke levd opp til forventningene - før nå. Med sitt rolige og fornuftige dynamiske spill ble han turneringens overbevisende vinner som kunne surfe inn til IM-nappet på fire remiser.

Den andre store vinneren var bergenseren Eirik Gullaksen, som satte en forløpig topp på årets kranssekake av gode prestasjoner med et IM-napp. Flere spillere jeg har rost opp i skyene her i Norsk Sjakkblad har siden begynt å dale ned igjen (som f.eks. Erik Fossan), men jeg tar sjansen og sier at nå er det nok Gullaksen som snart er å finne på det norske landslaget.

Han har en optimistisk spillestil, men lyktes godt med å hale hele poeng ut av stillinger som han har god tro på, til tross for at noen

av dem er av litt tvilsom karakter. Han kan også påberope seg en broderlig porsjon uflaks, i og med at han lot både Rune Djurhuus og Lars Hjelmås unnsnippe den (nesten) sikre død. Eiriks neste utfordring vil bli å holde seg på dette nivået når hans internasjonale Elo innhenter ham, og hans motstandere blir bedre advart om hans faktiske spillestyrke.

Tredjemann som gjorde et godt innhugg i pengepremiene, var Rune Djurhuus, som avsluttet en hektisk sjakksummer med nytt innskudd i Elobanken. Rune tilgir meg sikkert når jeg sier at han var i lusen form. Han trengte et par mirakuløse redninger, men viste at han har begynt å mestre det kunststykket det er å innkassere poeng uansett form, noe man med en god del beslutsomhet kan klare i en turnering av dette kaliber. Rune har samlet ratingpoeng jevnt og trutt og er like oppunder den magiske 2500-grensen, som jo er av avgjørende betydning for å oppnå GM-tittelen.

For resten av den norske kontingenten ble ikke turneringen noen stor suksess, og til sammen klarte faktisk nordmennene bare å ta tre seiere mot gjestene! Hjelmås gjorde en respektabel innsats, men ikke noe særlig mer. Nils Grotnes spilte igjen under pari for en som stadig har spilt opp mot IM-napp før i år, mens Øystein Dannevig ikke greide å gjenscape sitt gnistrende spill fra Gausdal sommerfestival. Det mest overraskende resultatet var det kanskje undertegnede som stod for. Etter seier i første runde, klarte jeg bare å skrape sammen et halvt poeng på de neste

seks rundene, i et bukkeritt jeg aldri har opplevd maken til. Dum og sta som jeg var, nektet jeg å roe meg ned ved å ta remiser, og hev dermed alle sommerens oppsamlede Elo-poeng over bord. Tåken lettet litt mot slutten, da brikkene plutselig adlød ordre og sørget for at også Klaus Berg forlot Oslo med et nederlag i kofferten.

Turneringsteknisk gikk alt pyntelig for seg, som vanlig er under IA Otto Ibenfeldts kyn-dige ledelse. JT

Et samlet sett turneringsbulletiner (9 utgaver, med alle partiene - noen kommenterte) kan bestilles fra Sigmund Sørum, tlf. (02) 60 86 49 for den beskjedne sum av 45 kroner.

Eirik Gullaksen kommenterer:

Eirik Gullaksen - Øystein Dannevig
Sjakkameratenes jubileumsturnering (8), 1992

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Sc3 Lb4 4.e5 c5 5.a3 Lxc3+ 6.bxc3 Se7 7.Dg4 Dc7 8.Ld3 c4 8...cxd4 Vanligere er 9.Se2 dxc3 10.Dxg7 Tg8 11.Dxh7 Sbc6 12.Lf4 som har gitt gode resultater for hvit.

9.Le2 Sf5 10.Sf3 Da5 11.Ld2 Ld7 12.Sh4 (!) Bytter bort brikken som forsvarer kongefløyen.

12...Sxh4 13.Dxh4 La4 14.Ta2

Etter 14.Ld1 Db6 (med idéen Db2) står svart utmerket.

14...Sc6 15.Dg5?

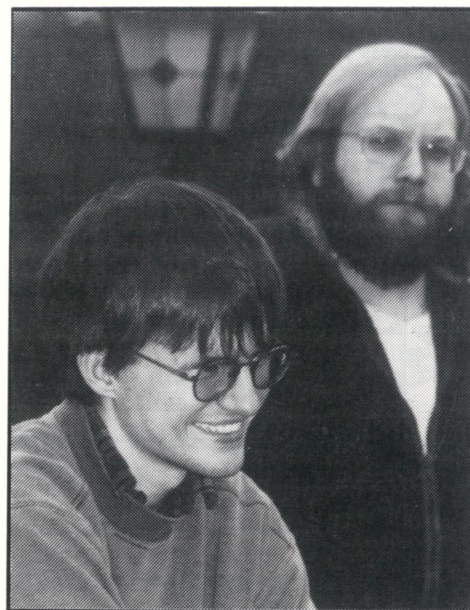
Et svakt trekk. Mye bedre er 0-0, f4 eller Dg3, i alle tilfeller med klar fordel til hvit.

15...0-0

Selvfølgelig.

Sjakkameratenes Jubileumsturnering 19. - 27. / 9

1. Steffen Pedersen	DEN	2365	+02 +07 -04 +03 +09 =05 =10 =06 =08	6
2. IM Rune Djurhuus	NOR	2405	-01 =03 +09 =05 +10 +06 +08 =04 =07	6
3. Eirik T. Gullaksen	NOR	2270	+08 =02 +07 -01 =04 +09 =05 +10 =06	6
4. Kalle Kiik	EST	2390	-07 +10 +01 +07 =03 =08 +09 =02 -05	5½
5. IM Klaus Berg	DAN	2405	=10 =06 =08 =02 +07 =01 =03 -09 +04	5
6. Lars Hjelmås	NOR	2300	-09 =05 +10 -04 =08 -02 +07 =01 =03	4
7. FM THomas Engqvist	SVE	2390	+04 -01 -03 =09 -05 =10 -06 +08 =02	3½
8. FM Nils R. Grotnes	NOR	2345	-03 +09 =05 -10 =06 =04 -02 -07 =01	3
9. IM Jonathan Tisdall	NOR	2435	+06 -08 -02 =07 -01 -03 -04 +05 =10	3
10. Øystein Dannevig	NOR	2290	=05 -04 -06 +08 -02 =07 =01 -03 =09	3

Rune Djurhuus kom på delt førsteplass, mens Nils Grotnes gremmer seg.

16.0-0 f6 17.exf6 Txf6 18.Dh4

Tilbake på plass, og to tempi er tapt. Svart har utlignet. Etter 18.Dg3 følger Sxd4.

18...h6

I denne stillingen har hvit problemer med å koordinere brikkene, pga. den stadige trusselen Sxd4. Hvit finner en langsiktig plan som tar sikte på å aktivisere løperparet.

19.Tb1! b6?!

Dronningen blir utestengt. 19...Dc7 er bedre.

20.Le1

Dekker f2, og frigjør dronningen fra deknningen av d4.

20...Taf8 21.Dg3 Se7 22.Lg4 Le8 23.De5 Lf7

Etter 23...Ld7 følger Dd6! med vinst.

24.f3 Sg6 25.De3 Se7

Svart planlegger å møte Lg3/Lh4 med Sf5. Dette gir en liten fordel til hvit etter Lxf5 Txf5.

26.Ld2 Sc6 27.Le1 Se7 28.Dd2 Sf5 29.Lf2 Lg6 30.Te1 Te8 31.Taal

31.a4 er mer nøyaktig.

31...Lh7?!

Bedre er 31...Da4 for å presse mot c2, og hindre at dronningen blir sperret inne.

32.a4 Kh8 33.Ta3

Dekker c3 slik at dronningen kan aktiviseres.

33...Kg8

Svart kan bare vente.

34.Df4 Te7 35.De5 Lg6 36.Lh3!

Hvit starter den avgjørende offensiven i svarts begynnende tidsnød. Nå truer hvit g4 med offisersgevinst.

36...Te8 37.g4 Se7 38.g5 hxg5

38...Txf3 39.gxh6 gxh6 40.Lxe6+ er utmerket for hvit.

39.Lxe6+ Kf8

39...Lf7 40.Lxf7+ Kxf7 gir også fordel pga. bindingen i e-linjen.

40.Dxg5 Lxc2

40...Txf3 41.Ld7 vinner.

41.Lg3!

Sikter seg inn mot d6, og nøytraliserer trusselen Tg6.

41...Lf5 42.Lxf5 Sxf5

42...Txf5 43.De3 med klar fordel til hvit.

43.Te5! Se7

--- 43...Txe5 44.Lxe5 Tf7 45.Dd8 matt.

--- 43...Sxg3 44 Txe8+ Kxe8 Dxg3. Svarts konge er fryktelig utsatt, men dette er trolig bedre enn partifortsettelsen.

44.De3

Denne bindingen kommer svart aldri ut av.

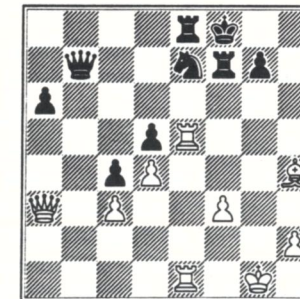
44...b5 45.Lh4 Tf7 46.Tal bxa4 47.Te1 Dd8

Etter 47...Dc7 48.Txd5 er det slutt.

48.Dc1

Introducerer ytterligere en binding. Svart er hjelpeløs.

48...Dd7 49.Da3 Db7 50.Dxa4 a6 51.Da3 1-0

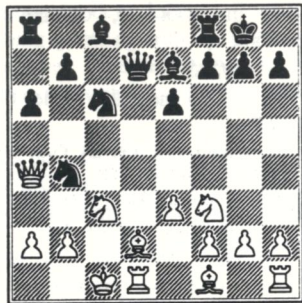

Hvit kan vinne på et utall måter, f.eks 51... Dd7 52.Dc5 Db7 53.Te6 Dd7 54.Txa6 Dh3

55.Lxe7+ Tfxe7 56.Txe7 Txe7 57.Ta7 fulgt av avbytter på e7, og vunnet bondesluttspill.

Thomas Engqvist - Steffen Pedersen
Oslo (2), 1992, Dronninggambit

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Sc3 Sf6 4.Lg5 c5!?
5.cxd5 cxd4 En, efter min mening, under-
vurderet gambit. 6.Da4+?! Thomas blander
rundt på varianterne: 1.d4 d5 2.c4 e6 3.Sc3
c5 4.cxd5 cxd4 og 5.Da4+ er nu normalt.
Bedre var 6.Dxd4. 6...Dd7 7.Dxd4 Sc6
8.Da4 Sxd5 9.0-0-0 Le7 10.Ld2 10.Lxe7
Sxc3! 11.bxc3 Dxe7 og sort står klart bedst.
10...0-0 11.Sf3 a6! 11...Td8 12.e4 Sxc3
13.Lxc3 Dxd1+ 14.Dxd1 Txd1+ 15.Kxd1=
H. Steiner-Wade, Venezia 1950. 12.e3
12.e4 b5 13.Dc2 Sdb4 14.Db1 Sa5 15.Lf4
Da7! med klar sort fordel. 12...Sdb4!

13.Se4 13.a3 b5 14.Sxb5 axb5 15.Dxa8
Sa2+ 16.Kb1 Lb7 17.Dxf8+ Lxf8 18.Kxa2
Dd5+ og sort vinder. 13...b5 14.Da3 Dc7
15.Kb1 e5 16.Lxb4 Sxb4 17.Dc3 Db7
18.Sg3 18.Dxe5 f6! 19.Df4 (19.Dd4 Lf5+)
g5 og sort vinder. 18...Le6 19.a3 Tac8
20.Dxe5 Dc6 21.Lxb5 Dc2+ 22.Kal Db3
Komm.: Steffen Pedersen i bulletinen. 0-1

Jonathan Tisdall - Klaus Berg
Oslo (8), 1992, Kongeindisk

1.Sf3 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Lg7 4.e4 d6 5.d4
0-0 6.Le2 Sa6 7.0-0 e5 8.Le3 De8 En
nymotens idé. Sort planlegger ...Sg4 siden
Lg5 ikke lenger angriper dronningen. 9.dxe5
dxe5 10.h3 b6 En av Bergs yndlingsvarian-
ter. Løperen utvikles til b7 og han unngår å
svekke d6 ved å spille ...c6 11.a3! Et godt
trekk, og nytt, sies det. Klaus sa etterpå at
han trodde dette trekket kan komme til å gjøre
varianten diskutabel. Vanligere er det å spille

Sd2, men springeren står godt på f3, der den
legger press på e5, og garderer d4. 11...Lb7
12.Dc2 Sc5

Sort frykter at Sa6 virkelig skal bli stående på
sidelinjen etter b4, men dette gir hvit godt
spill pga. 13.Lxc5! Hvit bekymrer seg ikke
over å gi løperparet så lenge løperen på g7 er
"forseglet". Hvits initiativ på dronningfløyen
lammer sort før han får motspill. 13...bxc5
14.b4 cxb4 14...a5! er et interessant alter-
nativ, selv om sort da spiller med en ruin av
en dronningfløy. 15.axb4 De7 16.Ta5!
Klaus glemte at dette fortsatt forhindrer
...Dxb4 (pga. Tb5). 16...Sh5 Forbereder
...f5. Kongefløyen er eneste håp. 17.Sd5
Lxd5 17...Dd8 er muligens noe bedre.
18.cxd5 f5 19.Tc5 fxe4 20.Txc7 Dd8
Dronningen må hindre Sg5. 21.Sd2 Sf4
21...e3! 22.Lxh5! exd2 23.Lg4 Dxd5
24.Td7 og Dc7, Le6+ visker ut sort.
22.Lg4 Dxd5 22...Sxd5? 23.Td7 23.Sxe4
Sort står strategisk til tap. Springeren kveler
kongefløyen, særlig den stakkars løperen på
g7. Syvenderaden er i hvits hule hånd, og
Td1 er en trussel. 23...Tf7 24.Txf7 Dxf7
25.Td1! 25.Sg5 Df6 26.Dc4+ Kh8 27.Sf7+
Kg8 28.Sxe5+ Kh8 vinner bonde, men det er
et røverkjøp for sort som får en aktiv løper på
g7. 25...h5 26.Td7 Df8 26...De8 27.Dc7.
27.Db3+ Kh8 28.Lf3 Td8 29.Txa7 Gir sort
en stakket stund i solen, da de taktiske
variantene går i hvits favor. 29...Td3
30.Da4 Sxh3+ 30...Txf3 31.Ta8. 31.gxh3
Dxf3 32.De8+ Df8 32...Kh7 33.Sg5+ og
32...Lf8 33.Dxe5+ taper for sort. 33.Dxg6
Td1+ 34.Kg2 Dg8 35.Dxh5+ Lh6+
36.Sg3 Dd5+ 37.Kh2 På 37...Dd6 er
38.Df7 døden. 1-0 JT

Norges Grand Prix

Sammenlagtstillingen pr. 11.10.1992:

Følgende turneringer er med i denne over-
sikten: Skei GP, Peer Gynt Open, Jarl Cup,
Nordstrand MGP, Skjærgården GP, Polar-
sirkelen GP, Åpent KM i hurtigsjakk Møre
og Romsdal, Det Åpne Rogalandsmestersk.,
Kalott-turneringen og Asker-Schladden.
Rapportering av NGP-poeng er fortsatt et
problem, og vi gir røde streker til Jarl,
Nordstrand, Mo og Hammerfest for mang-
lende innrapportering. Neste gang blir
resultatlistene returnert. Som i fjor vil vi
fremheve Mandal SK for fremragende
rapportering fra Skjærgården GP. ØM

KLASSE MESTER

1. Arild Lauvsnes Stavanger SK	30
2. Einar Gausel OSS	29
3. Rune Djurhuus Akademisk	28
4. Jonathan Tisdall Nordstrand	22
5. Jøran Jansson Asker SK	21
6. Petter Fossan Asker	18
7. Edwin David Kristiansund	17
Helge Nordahl Bærum SS	17
Ole Christian Moen OSS	17
Svein E. Hansen Hammerfest SK	17
Ivar Berri Stjørdal SK	17
Stein Arild Aarland Stavanger SK	17

KLASSE 1

1. Eldin David Kristiansund	32
2. Bjarte Leer Salvesen Kristiansand	30
3. Jan Sørgerd Ski SK	24
4. Bjørnar Byklum Kristiansand SK	23
Bror Thanke Nordstrand SK	23
Geir Glorviksmoen Våler SK	23
5. Lars Even Andersen OSS	19
Stig Gabrielsen Bergens SK	19
Johnny Nilson Caissa SK	19
10. Tarjei Bekkedal OSS	18
Kjell T. Sandum Molde SK	18

KLASSE 2

1. Stig Gabrielsen Bergens SK	44
2. Bjarte Leer Salvesen Kristiansand	34
3. Zenon Taoushanis Stavanger	28
4. Bjørnar Byklum Kristiansand SK	26
5. Matti Unnli 1911	23

6. Bjørn Lund Nilson Caissa SK	22
7. Ole Lepperød Stjernen SK	19
8. Espen Bjørknes Stavanger SK	18
9. Odd Ristesund OSS	18
10. Tron Walseth Tromsø SK	17
Jonny Slemmestad Stovner SK	17
Rune Bjørseth Stjørdal SK	17
Einar Wattø Aalesund SL	17

KLASSE 3

1. Jan Petter Leidland Egersund SK	36
2. Gunnar Kjorsvik Aure SK	35
3. Terje Johansen Strømmen	23
4. Sven E. Harberg Sicilianerne	23
5. Sjur Ferkingstad Sevland SK	22
Morten Jensen Porsgrunn SK	22
Tarjei Leer Salvesen Kristiansand	22
8. Tore Kjorsvik Aure SK	21
Karsten Ovesen Sevland SK	21
Roger Moen OSS	21

KLASSE 4

1. Gunnar Kjorsvik Aure SK	56
2. Sjur Ferkingstad Sevland SK	33
Pål Levang Haugesund SK	33
4. Torbjørn Dahl Aure SK	30
5. Thorgrim Selmer Kongsberg SK	24
6. Jens Lunnan Hjort OSS	23
7. Helge Andersen Haugesund SK	21
8. Anne Gro Ravndal Egersund SK	18
Tømte Aksel Lunner	18
10. Frank Remman Tromsø SK	17
Tore Westvang Stjernen SK	17
Frode Thorsen Kragerø SK	17
Rune Bjørseth Stjørdal SK	17

OSS tilbake på tronen

Av Øystein Brekke

Oslo Schakselskap har vunnet enda et norsk lagmesterskap på større bredde og utholdenhet. Det skjedde i NM for juniorlag på Gjøvik 11. - 13. september. Da gjorde det ingenting at Fyllingsdalen Sjakklubb var høyest ratede lag og at frontfiguren til OSS, elitespiller Øystein Dannevig med ferskt IM-napp fra Gausdal, gikk ned i to friske partier mit kadettmesteren Erik Parr, Nittedal, og Fredrikstad-gutten Odin Svendsen (i siste runde endatil med frektheten 1. d4 Sf6 2. g4?!).

Odin Svendsen - Øystein Dannevig
NM for juniorlag r. 6, 1992

1.d4 Sf6 2.g4?! Sxg4 3.e4 d6 4.Le2 Sf6
5.Sc3 c6 6.Lg5 Db6 7.Dd2 Dxb2 8.Tb1
Da3 9.Sf3 Sbd7 10.0-0 h6 11.Lh4 g5
12.Lg3 Sh5 13.e5 Lg7 14.exd6

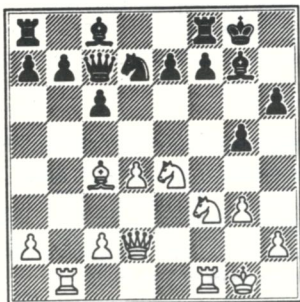
14.e6!? fxe6 15.De3 gir kanskje en sjakk, men neppe noe mer.

14...Sxg3 15.fxg3 Dxd6 16.Se4 Dc7?

16...Dd5 er en mulig forbedring.

17.Lc4! 0-0?

Taper. Etter 17...Sf6 18.Se5 0-0 er det vanskelig å finne noe konkret for hvit.

18.Sfxg5! hxg5 19.Sxg5 Sf6 20.Dd3 Td8
21.Lxf7+ Kf8 22.Dg6 Dd6 23.Sh7+ 1-0
(Kommentarene er ved Lars Hjelmås og er stjålet fra den utmerkede bulletinen (4 nummer på 3 dager!) Red.)

Lars Even Andersen

Hele OSS-laget gjorde forøvrig en god jobb og Lars Even Andersen en fremragende. Med 5½ poeng av 6 mulige viste telemarkingen eventuelle skeptikere at årets tredjeplass i junior A ikke var noen tilfeldighet.

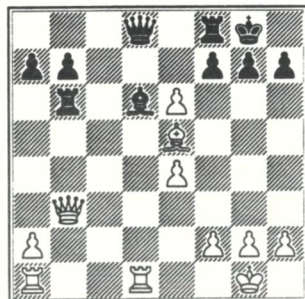
Lars Even Andersen - Bo Skagen
NM for juniorlag r. 5, 1992

1.d4 d5 2.Sf3 Sf6 3.c4 c6 4.cxd5 cxd5
5.Sc3 Sc6 6.Lf4 Lf5?! 7.e3 e6 8.Ld3 Se4
9.0-0 Le7 10.Se5 Sxe5 11.Lxe5 Sxc3
12.bxc3 Lxd3 13.Dxd3 0-0 14.c4 dxc4
15.Dxc4 Dd7 16.e4 Tac8 17.Db3 Tc6
18.Tfd1 Ld6?! 19.d5! Tb6?

19...exd5 20.Dxd5 Td8 21.Td2 De7

22.Tad1 h6 og sort henger ennå sammen.

20.dxe6 Dd8?

20...fxe6 21.Txd6 Txd6 22.Lxd6 Dxd6

23.Dxb7 Dd4 24.Tfl og sort kan kjempe videre.
21.Lxd6!! Txb3 22.e7 Da5 23.exf8T+ 1-0
(Komm.: Nils R. Grotnes i bulletinen)

En seks runders helgeturnering er for hektisk til å gi god oversikt. OSS la grunnlaget for seieren med utklassingen 3½-½ av hjemmelaget Gjøvik i 4. runde da mange gode partier "hang". Søndag morgen var det finale OSS-Fyllingsdalen: Et vinnerlag ville ha gode gullsjanser på regelen seier i alle kamper. Det ble 2-2 og fortsatt spenning, inntil Fyllingsdalen i avgjørende øyeblikk gikk med 1½-2½ mot Gjøvik i siste runde. Et Sarpsborg-lag noe ute av spilletrening avsluttet med 3-1 over fjorårsmester Stavanger og kom akkurat for sent til å ta bronzen fra Gjøvik. Sarpsborgs fire unge haldensere blir likevel interessante 1. divisjonsdebutanter om noen uker når Østlandsserien starter.

OSS fikk full uttelling på Gjøvik idet selskapsets andre- og tredjelag ikke uventet la beslag på ekstrapremiene til beste kadett- og lilleputtlag. OSS III er i høy grad et lag for framtida.

Gjøvik Sjakklubb og GSKU påtok seg arrangementet på relativt kort varsel. Initiativtaker og primus motor var Hans Olav Lahlum som selv fylte 19 år lørdag under mesterskapet og deltok som spiller. Hans Olav har i år ellers bl.a. blitt leder i Hedmark og Oppland Sjakrets, turneringssjef i NSFU og styreleder i Sjakkens Venner, foruten at han holder posisjonene som den spilleren med flest ratede partier det siste året.

Det var mange rimelig severdige partier som juryen (=den utmerkede bulletinredaksjonen med partikomentator Nils R. Grotnes som formann) måtte vurdere i forhold til tre oppsatte skjønnhetspremier. Den "gamle barnestjernen" Jone Riska Pedersen fra Sandnes fikk førstepremien for et parti der han for å sitere juryen "ofret offiser i et enkelt, men estetisk tilfredsstillende angrep). Motstanderen hadde ingen sjanser på tross av det reduserte materiellet".

Jone Riska Pedersen - Tarjei Bekkedal
NM for juniorlag r. 1, 1992

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Sd2 c5 4.exd5 Dxd5
5.Sgf3 cxd4 6.Lc4 Dd8

6...Dd6 er vanligere.

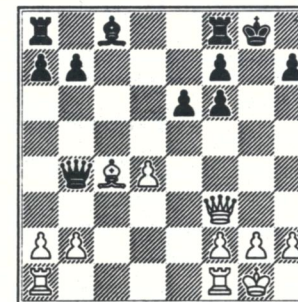
7.0-0 Sf6 8.Sb3 Sc6 9.Sbx4 Sxd4 10.Sxd4
Lc5 11.c3 0-0 12.Lg5

Nå ser vi hvorfor.

12...De7 13.Df3 Lxd4 14.cxd4 Db4?

Sort vil ut av bindingen, koste hva det koste vil.

15.Lxf6 gxf6

NM for Juniorlag på Gjøvik 11. - 13. september

1 OSS I	+14 (3-1)	+15 (4-0)	+05 (2½-1½)	+03 (3½-½)	=02 (2-2)	+06 (2½-1½)	17½
2 Fyllingsdalen	+11 (4-0)	+06 (2½-1½)	+09 (2½-1½)	+07 (3-1)	=01 (2-2)	-03 (1½-2½)	15½
3 Gjøvik I	+16 (3-1)	+13 (3-1)	+04 (3½-1½)	-01 (½-3½)	=06 (2-2)	+02 (2½-1½)	14½
4 Sarpsborg	+12 (4-0)	=05 (2-2)	-03 (½-3½)	+08 (3-1)	=09 (2-2)	+07 (3-1)	14½
5 Bergens	+17 (4-0)	=04 (2-2)	-01 (1½-2½)	+06 (2½-1½)	-07 (1½-2½)	+08 (2½-1½)	14
6 Fredrikstad	+18 (3½-½)	-02 (1½-2½)	+16 (4-0)	-05 (1½-2½)	=03 (2-2)	-01 (1½-2½)	14
7 Stavanger Sjakklubb	13	8 Oslo Schakselskap II	13	9 Sandnes Sjakklubb	13	10 Narvik Sjakklubb	12½
11 Oslo Schakselskap III	12½	12 Hauge Sjakklubb	12	13 Nordstrand Sjakklubb	11½	14	
Nittedal Sjakklubb	11	15 Sjakklubben Remis	10	16 Strømmen Sjakklubb	9½	17 Kongsberg Sjakklubb	9
18 Gjøvik Sjakklubb II	7	19 Lillehammer Sjakkselskap	7.				

16.Dxf6! Dxc4?

I en vanskelig stilling lar sort det stå til.

17.Ta1 Da6?!

Andre trekk hjelper ikke. 17...Da4!?
18.Tc3 Te8 19.Tg3+ Kf8 20.Tf3 Dd7
21.d5! (Truer det dødelige d5-d6)
21...exd5 22.Dh8+ Ke7 23.Tel+ Kd8
24.Df6+ Kc7 (24...Te7 25.Tfe3) 25.Tcl+
Kb8 26.Df4+. Heller ikke 17...Dxa2
18.Tc3 Te8 19.Dh6!.

18.Tc3 Te8 19.Tg3+ Kf8 20.Tf3 1-0
(Komm.: Nils R. Grotnes i bulletinen).

Bordpremier

1. bord: Stein A. Aarland, Stavanger 4 av 5
2. bord: Ole J. Valaker, Fyllingsdalen 5 / 6
3. bord: Lars Even Andersen, OSS I 5½ / 6
4. bord: Morten Henriksen, Gjøvik 5½ / 6
Reserve: Kristian Trygstad, OSS II 2½ / 4

Eirik Sandal på Bergens 2. bord
tok 4 poeng av 6 mulige.

1. Oslo Schakselskap I:	2. Fyllingsdalen SK:	3. Gjøvik Sjakkklubb I:	4. Sarpsborg SK:
Øystein Dannevig 3½/6	Roy Fyllingen 4½/6	Helge Nordahl 3½/6	Frode Elsness 4½/6
Nikolai Engedal 4/6	Ole J. Valaker 5/6	Hans O. Lahlum 3/6	Jon Qvotrup 3/6
Lars E. Andersen 5½/6	Bo Skagen 2½/6	Tord Källqvist 3½/6	Cato Saksgård 4/6
Benjamin Nedberg 3/4	Y. Torvanger 3½/6	M. Henriksen 4½/6	Vegard Nygård 3/6
Steinar Sørli 1½/2			

ChessBase 4.0 er her!

Vi gleder oss over å kunne meddele at en ny versjon av ChessBase nå er kommet på markedet. ChessBase er et kraftig databaseprogram som lar brukeren ta inn, lagre, sortere, hente frem og spille gjennom sjakkpartier. Det er som å ha et team av forskningsassistenter som gjør ukers arbeid på et par sekunder.

NYE ELEMENTER OG FUNKSJONER I VERSJON 4.0:

- ☞ Ekke VGA-grafikk med høy oppløsning og brukervennlige farger.
- ☞ Memory management: ChessBase 4.0 benytter "Extended" (XMS) og "Expanded Memory" (EMS) hos dem som har det.
- ☞ Spille gjennom parter fra listen: Du kan spille gjennom partier på et lite Brett uten at du behøver å forlate listen. Dermed kan du lettere søke etter materiell og sammenligne partier med hverandre.
- ☞ Partirevolver: Du kan ta inn åtte partier samtidig, og raskt hoppe fra det ene til det andre.
- ☞ ChessBase 4.0 (MS-DOS) kan tenke! Hvis du har spilleprogrammet "Fritz", kan du hente frem dens "hjerne" direkte fra ChessBase. Da vil den arbeide i bakgrunnen med å analysere stillingen på brettet.

Informasjon: ChessBase Norge v/ Jonathan Tisdall, Heimdalsgt. 27C, 0561 Oslo
Tlf/fax: (02) 68 54 18

SERIESJAKKTREKNINGEN

ØSTLANDSSERIEN

1. divisjon

1. Drammen
2. OSS 1
3. Tempo
4. Sarpsborg
5. Gjøvik
6. Strømmen
7. Stjernen
8. Asker
9. OSS 2
10. Nordstrand

2. divisjon A

1. Kristiansand
2. Sarpsborg 2
3. Akademisk
4. Hønefoss
5. Eiker
6. Sjakkameratene
7. OSS 3
8. Tønsberg

2. divisjon B

1. Kongsvinger
2. Moss
3. Nittedal
4. Bærum
5. Nordstrand 2
6. Brugata
7. Ski
8. Stjernen 2

3. divisjon A

1. Søgne
2. Mandal
3. Kragerø
4. Larvik
5. Porsgrunn
6. Arendal

3. divisjon B

1. Tønsberg 2
2. Sarpsborg 3
3. Horten
4. Fredrikstad 2
5. Fredrikstad 1
6. Fredrikstad 3
7. Moss 2
8. Ås

3. divisjon C

1. Heggeli
2. Drammen 2
3. OSS 4
4. NKL
5. Stovner
6. Nordstrand 3
7. Sjakkameratene 3
8. 1911

3. divisjon D

1. Eidsvoll
2. Hamar
3. Gjøvik 2
4. Elverum
5. Sicilianerne
6. Sjakkameratene 2
7. Strømmen 2

4. divisjon A

1. Hønefoss 2
2. Remis
3. Caissa
4. Stjernen 3
5. Bærum 2
6. Eiker 2

4. divisjon B

1. Eidsvoll 2
2. Asker 2

3. Strømmen 4
4. OSS 6
5. Stovner 2
6. Akademisk 2

4. divisjon C

1. Fredrikstad 4
2. Moss 3
3. Ås 2
4. Indre Østfold
5. Stjernen 4
6. OSS 5
7. Moss 4

4. divisjon D

1. Kongsvinger 2
2. Trysil
3. Lunner
4. Strømmen 3
5. Stjernen 3
6. Lillestrøm

VESTLANDSSERIEN

1. divisjon

- Bergens 1
- Bergens 2
- Fyllingsdalen 1
- Randaberg 1
- Sandnes 1
- Stavanger 1
(settes opp senere)

2. divisjon A

1. Stavanger 2
2. Sevland 1
3. Hauge
4. Nærbø
5. Randaberg 2
6. Sandnes 2
7. Sevland 2

8. Stavanger 3

2. divisjon B

1. Masfjorden
2. Voss
3. Sotra
4. Fyllingsdalen 2
5. Bergens 3
6. Åsane

3. divisjon A

1. Egersund
2. Randaberg 3
3. Kvermevik
4. Ganddal
5. Stavanger 4

MIDTNORGESERIEN

1. divisjon

- Arbeidernes 1
- Kristiansund 1
- Molde 1
- Orkdal
- Sumadal
- Trondhjems 1
(settes opp senere)

2. divisjon A

1. Aalesund
2. Volda
3. Molde 2
4. Kristiansund 2

2. divisjon B

1. Namsos
2. Arbeidernes 2
3. Stjørdal
4. Trondhjems 2
5. Arbeidernes 3

Simen på programmet 26. september 1992

For første gang på år og dag fikk man endelig se sjakk på TV, og det til gangs. I Norges mest populære TV-program, *Tande på programmet* (NRK), i beste sendetid lørdag kveld, spilte Simen Agdestein mot datamaskinen Chess Machine med *levende brikker*. Det ryktes at Simen under prøvene aldri lyktes med å slå maskinen i løpet av de tilmålte fire minuttene, men på ekte Simenmaner, slo han til da det gjaldt som mest og avsluttet med matt i siste sekund. Brikkene oppførte seg forøvrig eksemplarisk!

Simen Agdestein - Chess Machine

1.e4 c6 2.c4 d5 3.cxd5 cxd5 4.exd5 Sf6 5.Lb5+ Sbd7 6.Sc3 g6 7.d4 Lg7 8.Df3 0-0 9.Sge2 Sb6 10.Sf4 Lg4 11.Dg3 Tc8 12.0-0 a6 13.Ld3 g5 14.Sh3 Lxh3 15.Dxh3 g4 16.Dh4 Sbx5 17.Lg5 h5 18.Tae1 Te8 19.Se4 Sb4 20.Lb1 Dxd4 21.Lxf6 Lxf6 22.Dxh5 Lg7 23.Sg5 Df6 24.Te4 a5 25.Txg4 Ted8 26.Lh7+ Kf8 27.Lf5 Ke8 28.Se4 Dd4

**Bonde Leif Erlend Johannessen,
Kong Kai Ingolf og Dronning Sylvia.**

29.Dh8+ Lf8 30.Sf6+ Dxf6 31.Dxf6 exf6 32.Te1+ Le7 33.Tg8+ 1-0

Norske juniorer på krigsstien:

Ringstedt

Det 14. Åpne Danske Juniormesterskapet gikk av stabelen 19. - 26 juli og Frode Elseness var Norges utsendte. Det ble 5 poeng og en flott delt 8. plass til den unge haldenseren. Vinner ble ikke ukjente Steffen Pedersen med 7 poeng, fulgt av lituiske Virginius Graubliuskas, engelske Jonathan Rodgers, danskene Carsten Krog og Mikkel Antonsen og Marek Oliwa fra Polen (alle 6)

Sas van Gent

Roy Fyllingen fra Fyllingsdalen fikk sin ildåp i internasjonal juniorsammenheng i jr.-EM i Nederland 17. - 29. august. Fyllingen spilte til seg 5 poeng på de 11 rundene og kom på delt 21. plass blant de 34 deltagerne. Jonas Barkhagen fra Sverige endte opp på delt 9. plass, mens både Island, Finland og Danmark havnet bak Norge. **Resultatliste:** 1. Aleksej Aleksandrov, Hviterussland (9) 2.-3. V. Borovikov, Ukraina og D. Reiderman, Nederland (8) 4. V. Rasik, Tsjekko. (7½) 5.-6. J. Janev, Bulgaria og R. Gadjili, Aserbajdsjan (7). 34 delt.

Riga

Helge A. Nordahl representerte Norge under Det Åpne latviske juniormesterskapet i Riga

21. - 29. august. Bærumsjunioren tok 3½/9og kom på 36. plass av de 48 deltagerne. Estlenderen Vladimirs Zavoronkovs vant med 7 poeng, mens latvierne Maris Krakops og Imants Karklins delte annenplassen med 6½.

Eksjø

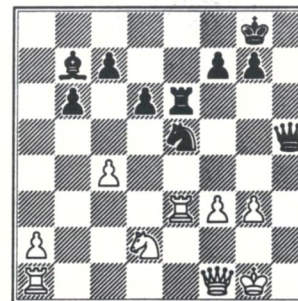
I Eksjø i Sverige ble det 2. - 4. oktober spilt firelandskamp for jenter, der Danmark, Tyskland, Sverige og Norge deltok. Det norske laget tapte for Sverige og Tyskland, men slo Danmark, og kom på 3. plass. Sheila Barth Berntsen ble toppscorer på 1. bord med 2½ poeng av 3 mulige. **Resultater:** 1. Tyskland 12½ (6 (lagpoeng)) 2. Sverige 9½ (3) 3. Norge 7 (2) 4. Danmark 7 (1)

Orsa

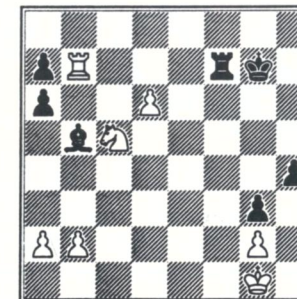
4.landskampen for juniorer (bord 1-6) og kadetter (7-10) mellom Danmark, Finland, Sverige og Norge ble en sørgelig affære for det norske laget. Vi tapte alle våre matcher 3½-6½ og endte opp på desidert sisteplass. Noen lyspunkter var det imidlertid: Frode Elsness (2.bord), Eldin David (3. bord) og Ole J. Valaker (5. bord) scoret alle 2/3.

1. Danmark	+3 +2 +4	17½ (6)
2. Sverige	+4 -1 +3	17½ (4)
3. Finland	-1 +4 -2	14½ (2)
4. Norge	-2 -3 -1	10½ (0)

?? Kombinasjoner !!

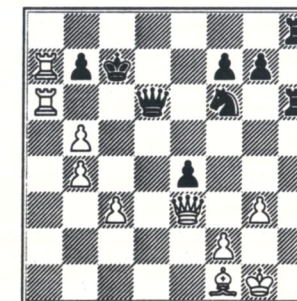
1. A. Beliavskij - J. Timman
Manila OL 1992

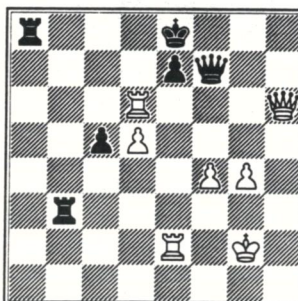
2. TK Schølseth - KA Mork
Vettre 1992

3. Skurovitsj-Hasin - Kasye
korr. 1977

4. S. Pedersen - R. Djurhuus
Sjakkameratene 1992

5. D. Madsen - L. Hjelmås
Vettre 1992

6. J. Wolf - Grebnich
korr. 1988

Hvit trekker i 2, 3, 4, 5, og 6. Svaret kan også være et relativt rolig trekk. Løsninger på side 45.

SIRKUS BOBBY

Etter en dramatisk innledningsfase, tapte "århundrets revansjematch" raskt sin sjakklike appell. Fischers uttalelse om at han ikke bare fortsatt var verdensmester, men hadde vært verdensmester lenge før matchen i Reykjavik i 1972, gjorde det klart at hans definisjon av verdensmestertittelen er heller abstrakt, for å si det mildt. Mens hans ufølsomme opptreden ble gjenstand for kritikk til og med i amerikansk presse, gjorde partiene det stadig klarere at han bare var en skygge av sitt tidligere, legendariske jeg. Dette fikk ærverdige "TIME" til å komme med en lederartikkel der det ble antydning at levende legender og guder aldri burde la seg friste til å gjøre come-back.

Over til spillet: Spasskij gikk opp i ledelsen da han vant parti fem og seks. I det femte straffet han brutalt slurvete og kanskje overambisiøst spill, og i det sjette laget han hakkemat av den varianten Fischer anvendte da han vant det første partiet. Spasskij's sekundanter Jurij Balašjov og Aleksander Nikitin, som tidligere arbeidet for henholdsvis Karpov og Kasparov, ser ut til å gi mer valuta for pengene enn Fischers lag.

I det syvende partiet var det bare så vidt Fischer unnsnapp igjen, men deretter snudde han trenden og vant tre på rad! Spasskij var imellomtiden blitt syk, og dette ble bekreftet da han fikk et par dagers utsettelse uten et kny fra Fischer.

Fischer spilte glimrende i parti syv, selv om det må sies at Spasskij viste seg fra en usedvanlig aggressiv side. I det åttende leverte Spasskij begredelig spill fra en meget lovende stilling, mens i det niende forutsatte en nyhet fra Fischer persist forsvarsspill fra Spasskij, som i stedet bukket flere bønder og satte kongen i fare. Han

ga seg etter kun 21 trekk, en ny og bedrøvelig Fischer-Spasskij-rekord.

Nå begynte koret som hevdet at dette var et tragisk sirkus for to avdankede spillere å ta seg opp. Sveti Stefan-delen av matchen endte med at Fischer vant det ellefte partiet og gikk opp til en 5-2-ledelse i kampen om ti seiere. Her fikk vi se praktfullt spill fra Fischer, men det var igjen en sjenerende tafatt Spasskij som gikk hodestups inn i en serie taktiske finesser.

Etter en ukes pause for å venne seg til de nye omgivelsene i Beograd, gikk Fischer rett i døren i et av de verste partiene han noengang har spilt. Med sitt yndlingsforsvar, Kongeindisk, presterte han å få en strategisk tapt stilling etter 12 trekk, for så å miste offiser i midtspillet uten å få frugg av motspill igjen, og spille videre i en kliss tapt stilling i 20 trekk. Det er ikke vanskelig å forestille seg at en middels klubbsspiller utstyrt med en "Hvordan spille Kongeindisk"-bok kunne gjort det bedre enn Fischer, i alle faser av spillet. Scoren var nå 5-3, en serie solide remiser fulgte, og i parti 15 gikk Fischer bort fra 1.e4.

I det NSb går i trykken har Fischer fortsatt ledelsen 7-4, og kvaliteten på spillet veksler stadig vilt. Fischer vant det sekstende parti lett etter at Spasskij gikk rett i gammel åpningsfelle. I det syttende gikk Fischer opp i ledelsen 7-3, med en stødig posisjonell seier som minnet mye om den gamle "Bobby". En brikkeavbyttekonkurranse i det åttende ga en enkel remis, mens det nittende også endte opp med remis, men under besynderlige omstendigheter. En taktisk tabbe fra Spasskij tillot Fischer å forsere et vunnet dronning-sluttspill med to bønder over til

amerikaneren. Utsiktene til å ligge under 3-8, gjorde at Spasskij spilte videre, og ble belønnet med remis av den elendigste sluttspillteknikken Fischer noensinne har fremvist. Fischer fortsatte det dårlige spillet i det tyvende partiet, og Spasskij vant lett. Jeg tror likevel ikke at han klarer å ta igjen Fischer. Riktignok har Fischers trumfkort, teknikken, begynt å svikte, men Spasskij er vaklende på det taktiske området.

Det ser ut til at begge spillerne plutselig får "anfall" der de virker helt ute av stand til å tenke klart. Dette er en tilstand jeg absolutt kan leve meg inn i og forstå, men som jeg ikke nødvendigvis føler at de fortjener millioner av dollar for å stille til skue.

Robert Fischer - Boris Spasskij Sveti Stefan (5), 1992 Spansk

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.0-0
Le7 6.Tel b5 7.Lb3 d6 8.c3 0-0 9.h3 Sb8
10.d4 Sbd7 11.Sbd2 Lb7 12.Lc2 Te8 13.Sf1
Lf8 14.Sg3 g6 15.Lg5 h6 16.Ld2 exd4

Spasskij's forbedring fra det første partiet.
17.cxd4 c5 18.d5

18...Sb6
Dette må til om hvit skal kunne hevde å ha fordel. I det tredje partiet spilte Fischer 18.Lf4 cxd4 19.Sxd4 Se5 20.b3 og etter 20...d5! stod han allerede nest best.

En interessant stilling. Sammenlignet med en Benoni, har sort fått bondevelde på dronningfløyen, men løperne er ikke ideelt plassert. Sammenlignet med Zaitsev-varianten i Spansk (som var så populær i Kasparov-Karpov-matchene), er dronningfløyen til sort mer solid, og kongen vanskeligere å angripe.

19.La5

Dette har liten effekt. 19.b3!? er bedre.
19...Sfd7 20.b3 Lg7 21.Tc1 Df6 22.Tb1 b4
23.Se2

Hvit har problemer med å bestemme seg for hva han skal gjøre. Nå forbereder sort det tematiske bruddet ...f5, som ødelegger hvits sentrum.

23...De7 24.a3 bxa3 25.Lc3 f5! 26.Lxg7
Dxg7 27.Sf4

27.exf5 Sxd5 er bra for sort. Bonden på a3

er ikke svak. Den binder hvits viktigste brikker til forsvaret av a2, og hindrer ham i å angripe.

27...fxe4 28.Sh4 g5 29.Se6 Df6 30.Dg4

Hvit inntar en aggressiv post, men fra e-til a-linjen er det sort som hersker.

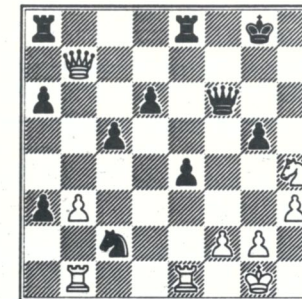
30...Sxd5

Iskald beregning. Hvits stilling klapper sammen.

31.Sxg5

På 31.Dxe4 vinner 31.Sf8.

31...hxg5 32.Dxd7 Sb4 33.Dxb7 Sxc2

En ruinhaug av en stilling. A-bonden terroriserer tårnene og springeren er et tragisk skue.

34.Txe4 a2 35.Tf1 Sb4

Setter en stopper for sjakken på d5.

36.Tg4 a1D 37.Txa1 Dxa1+ 38.Kh2 De5+
39.g3 Tf8 40.Dg2 Df6 41.f4 Ta7 42.Txg5+
Tg7 43.Th5 De6 44.g4 Txf4

Sannsynligvis sluttet på Fischers yndlingsvariant i Breyer-Spansk. 0-1

Robert Fischer - Boris Spasskij Sveti Stefan (7), 1992 Spansk

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.0-0
Le7 6.Tel b5 7.Lb3 d6 8.c3 0-0 9.d3

Fischer unnviker teoriebatten.

9...Sa5 10.Lc2 c5 11.Sbd2 Te8 12.h3 Lf8
13.Sf1 Lb7 14.Sg3 g6 15.Lg5 h6 16.Ld2 d5

Inspirert av sin suksess i de foregående partiene blir Spasskij for utålmodig. Nå følger en eneste lang, taktisk eksplosjon der Fischer beviser at han har alt under kontroll.

17.exd5 c4

En nødvendig foranstaltning for å slå igjen på d5, siden 17...Dxd5 besvares med 18.c4, da sort kan ikke forsvare a5 og e5 samtidig.

18.b4! cxd3 19.Lxd3 Dxd5

På 19...Sc4!? følger 20.Lxc4 bxc4 21.Sxe5 Dxd5 22.Df3!? Dxf3 23.Sxf3 og sorts hvitfeltsløper gir noe kompensasjon for bonden. Det var imidlertid svært vanskelig å forutse farene ved partifortsettelsen.

20.Le4!

Stabler på bena en dobbelttrussel som vinner materiell...

20...Sxe4 21.Sxe4 Lg7 22.bxa5 f5

Men plutselig er det på kongefløyen det er fare på ferde, særlig i den lange, hvite diagonalen.

23.Sg3 e4 24.Sh4

Hvit må forsvare g2 mot trusselen ...e3.

24...Lf6

24...Kh7 25.Sxg6 Kxg6 26.Dh5+ er enda bedre for hvit.

25.Sxg6 e3 26.Sf4 Dxd2 27.Txe3 Dxd1+ 28.Txd1 Txe3 29.fxe3

Røyken har lagt seg og sort har tusket til seg offiseren igjen, men for en stiv pris. Løperparet og hvits svake bønder gir sort et visst håp, men det blir for mange av dem.

29...Td8

Må til for å hindre tårminvasjon.

30.Txd8+ Lxd8 31.Sxf5 Lxa5 32.Sd5!

Her beviser Fischer at han ikke har mistet grepet om teknikken. Lar han c-bonden falle med to løpere på brettet, får sort virkelig motspill.

32...Kf8 33.e4 Lxd5 34.exd5 h5 35.Kf2 Lxc3 36.Ke3 Kf7 37.Kd3 Lb2 38.g4 hxg4 39.hxg4 Kf6 40.d6 Ke6

Spasskij har kjempet tappert. Det er ikke lett å se hvordan hvits konge skal komme seg frem, springeren er bundet til forsvaret av d6, og g-bonden må forsvare springeren. Tilsynelatende...

41.g5!

Storartet. Et trekk som dette var det vanskelig å få øye på, og det må dessuten planlegges god tid i forveien.

41...a5

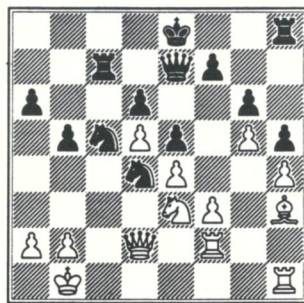
41...Kxf5 42.d7 hvit kan ikke lenger spille Lf6.

42.g6 Lf6 43.g7 Kf7 44.d7

og sort ga opp pga. 44...b4 45.Sd6+ Kg8 (45...Kxg7 46.Se8+ Kf7 47.Sxf6) 46.Sb7 a4 47.d8D+ Lxd8 48.Sxd8 b3 49.a3 Kxg7

50.Sb7 og sorts bønder faller. 1-0

Boris Spasskij - Robert Fischer
Sveti Stefan (8), 1992

Her har sort på mystisk vis masjert med kongen tilbake til sentrum (ja, han har foretatt kort rokade!), mens hvit har bygget opp en stilling. Nå fulgte: 31.Tc1!? Et trekk datamaskinen Deep Thought hadde sansen for, men siden Spasskij hadde oversett 31...Scb3 32.axb3 Sxb3 spilte han 33.Tc6?? og tapte stygt etter 33...Sxd2+ 34.Txd2 Kf8 35.Txa6 Ta7 36.Tc6 Kg7 37.Lf1 Ta1+! 38.Kxa1 Da7+ 39.Kb1 Dxe3 40.Kc2 b4! 0-1 Men både 33.Dc3!? og 33.Dc2!? er interessant, f.eks.

33.Dc2!?

A) 33...Txc2 34.Tfxc2 Sc5 (34...Sxc1 35.Tc8+ Dd8 36.Kxc1 er bedre for hvit.) 35.b4 og hvit er på krigsstien, f.eks. 35...Sb7 36.Tc8+ Sd8 37.T1c7 Df8 38.Ld7+ Ke7 39.Lc6+;

B) 33...Sxc1 34.Dd1 og hvit truer Tc2 med springerfangst.

33.Dc3!? Sxc1 (33...Txc3!? 34.Txc3 Sc5 35.b4 Sb7 36.Tc8+ Sd8 37.Tfc2 Da7 og sort kan kanskje holde det, ved å aktivisere dronningen.) 34.Da3 med planer om å fange springeren. (Deep Thought)

Et parti Spasskij tapte fordi han følte at han hadde bukket, selv om han kanskje lurte seg selv mest.

Robert Fischer - Boris Spasskij
Sveti Stefan (11), 1992, Siciliansk

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 g6 4.Lxc6 bxc6 5.0-0 Lg7 6.Te1 e5 7.b4!? cxb4 8.a3 c5

Meget ambisiøst. 8...bxa3 fulgt av ...d6 eller ...Se7 er tryggere.

9.axb4 cxb4 10.d4 exd4 11.Lb2 d6 12.Sxd4 Dd7?

Etter Gausels forslag 12...Db6! ser jeg ingen måte for hvit å unngåSe7 og 0-0 med fordel til sort.

13.Sd2 Lb7 14.Sc4 Sh6?!

14...Se7 er nok litt bedre. Herfra og inn spiller Fischer glitrende sjakk.
15.Sf5! Lxb2 16.Scxd6+ Kf8 17.Sxb6 f6!? 17...Lxa1 18.Dxa1 Dxd6 (18...Tg8 19.Df6 Tg7 20.e5 gir et overveldende angrep - Tg7 er verdiløs.) 19.Dxh8+ Ke7 20.Dg7 De6 er dårlig for sort - hvit kan spille på enkle

Sjusjøsjakken 1992

Lillehammer 28. - 30. august

Klasse mester: 1. Erling Kristiansen, OSS 6

Klasse I: 1. Bror Thanke, Nordstrand 5½ 2.

Ole J. Gyldenås, Nordstrand 4½ 3. Tor Gul-

brandsen, Nordstrand 4 4. Rolf Kvasheim,

Ski 3½ 5. Ole J. Christiansen, Løten 3½ 6.

Per A. Rindalsholt, Ås 3½ 7. Steinar Posaasen

2 8. Tord Høykilder, Tønsberg 1½.

Klasse II: 1. Jon Kåre Myrene, Elverum 4 2.

Leif Kverndal, Stjernen 4 3. Jan Svenske,

Strømmen 3½ 4. Lars Nybrott, Surnadal 3½

5. Ole Lepperød, Stjernen 3½ 6. Roger Gran-

um, Lunner 2 7. Jørn Snellingen, Stjernen 1½.

Klasse mester, I og II spilte sammen.

Klasse III: 1. Simon Gulliksen, Stjernen 6 2.

Harry Hansen, Stjernen 5 3. Leif Gulliksen,

Stjernen 4½ 4. Mary Kligen, Stjernen 4 5.

Steinar Lande, Brønnøysund 3½ 6. Rolf An-

tonsen, Lillehammer 3 7. Reidar Kristian-

sen, Løten 3 8. Erik L. Pedersen, Moss 2½ 9.

Bjarne Olsen, Stj. 2 10. Kristian Sagen 1½.

Klasse IV: 1. Øystein B. Skeie, Hamar 5½ 2.

Bjørn Brenden, Elverum 4½ 3. Lars Krog-

seth, Lilleh. 4 4. Paul Kristiansen, Stjernen 5.

angrepsidéer som Td1, e5-e6 og Sg8-f6 - men det gir likvel mer håp om å overleve, med a-bonden eller b7-g2-diagonalen som kilder for motspill.

18.Sd7 Dxd1 19.Taxd1 Ke7 20.Sxh8 Txh8 21.Sf5+!

Feller sorts utpekerte forsvar. Med en springer ute på h6 mot løperparet og a-bonden, ville sort til og med ha stått best. Nå tvinger hvit frem en forenkling av stillingen.

21...gxf5 22.exf5+ Le5

22...Kf7 23.Td7+ og hvit vinner.

23.f4 Tc8 24.fxe5 Txc2 25.e6 Lc6

25...Txxg2+ 26.Kf1 Lc6 27.Td7+ vinner.

26.Tc1 Txc1 27.Txc1 Kd6

Trass i at hvit har kvalitet over, er a- og b-bonden farlige for hvit. Se hvordan han manøvrerer for å uskadeliggjøre dem med tempo. 28.Td1+ Ke5

28...Ke7 29.Ta1.

29.e7 a5 30.Tc1 Ld7 31.Tc5+ Kd4

32.Txa5 b3 33.Ta7 Le8 34.Tb7 Kc3 35.Kf2

b2 36.Ke3 Lf7 37.g4 Kc2 38.Kd4 b1D

39.Txb1 Kxb1 40.Kc5 Kc2 41.Kd6

Sort må gi løperen for e-bonden og hvits konge kan begynne innhøstingen. 1-0 JT

Harald Grøneng, Lilleh. 4 6. Thorbjørn Her-
seth, Kongsv. 3½ 7. Henry Jensen, Ganddal 3
8. Harry Hagen, Lunner 2½ 9. Torbjørn Snel-
lingen, Strømmen 2 10. Nils Solbakk, Åfjord 2.

Uttaksturneringen til

NATO-mesterskapet

Oslo 18. - 20. september

1 Menig Roar Flaten, Andøya 5 2 Menig Bjørn

Andreansson, Gardermoen 4½ 3 Menig Per

Ove Egeli, Brigade Nord 4½ 4 Sersjant Tom-

my Indbryn, HV-18 5 Men. Haavard Holmen,

IØ3 4 6 Men Arne Hagesæther, KNM Torden-

skjold 4 7 Fls. Pål K. Levang, Sola Hflyst. 4 8

Men. Kai Ørtoft, LV HV-07 9 Men. Frode

Arntsen, SSD 3½ 10 Kapt. Fredrik Lorck, Ør-

land Hflyst. 3 11 Men. A.-B. Lund, IØ1 3 12

Men. R. Boger FKS 3 13 Fls. K. M. Hølen,

Rygge Hflyst. 3 14 Men. S. Kjenner, Brig. N

3 15 Men. B. Johansen, HV-18 3 16 Men. J

Hanson IØ2 2½ 17 Men. R. Ulvnes, Brig. N

18 Ob. A. Heien 2 19 Men. E A Ness, Brig. N

20 Men. F. Helgeland KNM HH 1½ 21 Men.

P. H. Borgen, Brig. N 1 22 Men. T. Nysveen,

NSD 1.

"Elementært, min kjære..."

Løperbehandling (V)

Nå skal vi gå videre og se på enda et aspekt ved gode og dårlige løpere. Dette er nok mer kontroversielt, og i alle fall mindre elementært... Hvis dere tenker tilbake på de foregående eksemplene i "Løperbehandling", husker dere kanskje at det var bondestrukturen som avgjorde hvor sterk løperen var. Når løperen hindres av sine egne bønder, er den dårlig. Når dens bønder står på felter med forskjellig farge fra løperen, er den vanligvis god. Når den står foran bøndene, er den som oftest god, selv om bøndene står på samme feltfarge som løperen. Det er fordi disse bøndene senere kan skape svekkelser eller åpne diagonaler som løperen kan kontrollere. **Bondestruktur og løperstyrke henger nøye sammen.**

Her skal vi se på et mer innviklet eksempel på dette forholdet, og vi tar utgangspunkt i den såkalte "Maroczy-bindingen". Etter trekkene 1.c4 c5 2.Sf3 g6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sc6 5.e4 Sf6 6.Sc3, har bøndene på c4 og e4 kontroll over sentrum, og denne "bindingen" er oppkalt etter den store, ungarske spilleren Geza Maroczy.

Jeg har hørt internasjonale mestere svære på at løperen på f1 er dårlig i denne strukturen, rett og slett på grunn av antall bønder på hvite felter hos hvit (og hvit spiller ofte f2-f3 her). Selv om dette kan være sant, vil jeg umiddelbart hevde at det er for enkelt, for ikke å si helt galt.

Hvorfor? Fordi hvits bønder ikke er fastlagt. Først og fremst har de kontroll over mye rom, men etterhvert kan de begynne å bevege seg forrover, og da våkner hvitfetsløperen til liv. Dessuten vil sort gjerne forsøke å løse på hvits jerngrep over sentrum med bruddene ...b5, ...f5, eller ...d5. Forandringer i bondestrukturen styrker løperen.

Hvit ser derfor gjerne tiden an og lar løperen bli stående på f1 og passe på bøndene, som gir hvit romfordel. Hvis løperen ikke hadde hatt andre framtidsutsikter enn å forsvare c- og e-bonden, ville den ha vært passiv og dårlig. Men hvits potensielle i stillingen gjør at løperen er en verdifull brikke. Først lever den som en tilbaketrukket bodyguard i en ambisiøs rompolitikk, men så blomstrer den opp og deltar aktivt i spillets gang. Maroczybindingen gir utmerket materiale for studier av løperens dynamiske styrke.

Jan Smejkal - Walter Browne
Milano, 1975

(Fra diagram 1)

6...Sxd4 7.Dxd4 d6 8.Le2 Lg7 9.0-0 0-0 10.Dd3 a6 11.Le3 Le6 12.Ld4 Sd7

Selv om mange er svært glade i løperen på g7, er det i denne stillingen vanlig å bytte den av. Grunnen? Hvits "beste" løper elimineres.

13.Lxg7 Kxg7 14.b3 Da5 15.f4 Dc5+ 16.Kh1 Sf6 17.Lf3

Sikter seg inn på b7. Løperen tar sitt første skritt på veien mot en virksom tilværelse.

17...Tab8

Forbereder motspill med ...b5.

18.Tae1 Tfd8

Hindrer e5.

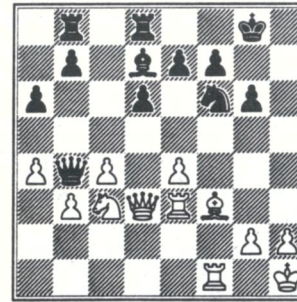
19.a4

Hindrer ...b5.

19...Kg8 20.Te3 Db4 21.f5

Ser risikabelt ut. Hvit gir avkall på e5-feltet og bondestrukturen virker tilsynelatende enda mer stiv og usunn.

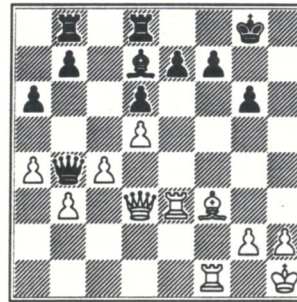
21...Ld7 22.fxg6 hxg6

Og nå ser e4 svak ut også...
23.Sd5!

Ved å innta nøkkelfeltet i Maroczyoppstillingen, d5, forandrer hvit stillingen til sin fordel.

23...Sxd5 24.exd5

Hvilken omkalfatring! Nå er det er løperen på d7 som hemmes av de hvite bøndene og sort kan vente seg sterkt press i e- og f-linjen.
24...b5

Sort er desperat. 24...e5? 25.dxe6 Lxe6 26.Txe6! fxe6 27.Dxg6+ Kh8 28.Le4 Td7 29.Dh6+ Kg8 30.Dxe6+ vinner. Se hvor god løperen på e4 er. 24...Te8 er mer av en nøtt, men sorts kongefløyen er stadig svak, f. eks. 25.De2 e5 26.dxe6 Txe6 (26...Lxe6 27.Ld5) 27.Ld5.

25.Txe7 bxc4 26.bxc4 Lf5 27.Le4 Lxe4 28.Dxe4 Tb7 29.h4 Txe7 30.Dxe7 Tf8 31.Tf4 a5 32.Kh2 Dc5 33.h5 Dc8

og sort ga seg siden 34.hxg6 gir et håpløst bondesluttspill. 1-0

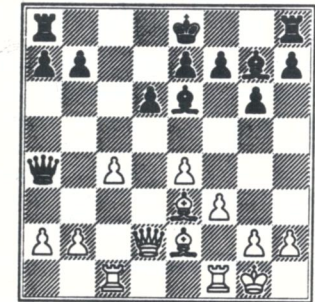
Hva skjedde? Hvit brukte sin overlegne romfordel, særlig i form av sentrumsfeltet d5, til å

styrke brikkene sine. Hvits bondestruktur var fleksibel, og romfordelen gjorde at han kunne forandre på den når det trengtes. Dette får vi belyst klarere i det neste eksempelet.

J. Przewoznik - Yochanan Afek
Netanya, 1987

(Begynner som diagram 1)

6...Lg7 7.Le3 Sg4 8.Dxg4 Sxd4 9.Dd1 Se6 10.Dd2 Da5 11.Tc1 d6 12.Le2 Sc5 13.f3 Le6 14.0-0 Sa4 15.Sxa4 Dxa4

16.c5!

Et viktig brudd som frigjør løperne til videre kamp på mot dronningfløyen og mot sentrumsbøndene. Et slikt brudd må man planlegge nøye, siden også hvits dronningfløy blir mer utsatt etterpå.

16...dxc5 17.b3!

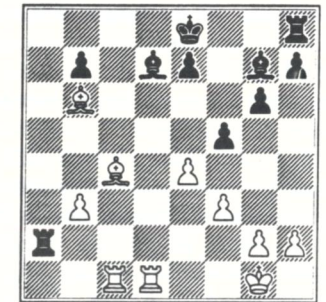
Nå er dronningfløybøndene tryggere.

17...Dd7 18.Dxd7+ Lxd7 19.Lxc5 Tc8 20.Lxa7 Ta8 21.Lb6 Txa2 22.Tfd1! Smart.

22...f5

Alternativene er lite tiltrekkende, f. eks. 22...Txe2?? 23.Tc8+! Lxc8 24.Td8+ matt, eller 22...0-0 23.Txd7 og bøndene på syvenderaden faller.

23.Lc4

Se hvor sterkt hvits løyperpar er, særlig Lc4. Bondeavbyttene og endringene i bondestrukturen har gitt dem nye krefter. Hvorfor? Romfordelen er intakt, men nå er det løperne (i stedet for bøndene) som holder området under kontroll.

23...fxe4 24.fxe4 e6 25.Txd7! Kxd7 26.Lb5+ Ke7 27.Tc7+ Kf8 28.Lc5+ Kg8 29.Lc4 Ta6

Siden 29..h6 30.Lxe6+ Kh7 31.Ld4 er enda verre.

30.Lxa6 bxa6 31.Ta7

og hvit vant a-bonden og sluttspillet. 1-0

Nå skal vi ta en titt på en ekte duell med løyperpar og fleksible bondestrukturer. Til tross for at dette ble spilt i et lynparti, sørger spillernes dyktighet for at det ble instruktivt.

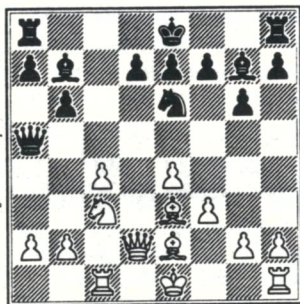
Jan Timman - Bent Larsen

Brüssel, lynturnering 1987

(Som diagram 1)

6...Lg7 7.Le3 Sg4 8.Dxg4 Sxd4 9.Dd1 Se6 10.Tc1 Da5 11.Dd2 b6 12.Le2 Lb7 13.f3

Hvit setter enda en bonde på hvitt for å gardere sentrum.

13...h5!?

Larsens ambisiøse yndlingsplan. Sort vil også skaffe seg rom, og lar kongen forbli i sentrum, siden et dronningavbytte er sannsynlig.

14.b3 h4 15.0-0 g5!?

Mer rom. Det blir vanskelig for hvit å finne løyperposter på kongefløyen.

16.Tfd1 d6 17.Sd5 Dxd2 18.Txd2 Le5!

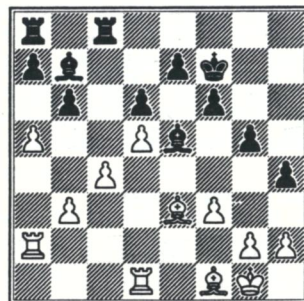
Sort planlegger ...f6 for å sikre bondekjeden, og begynner med å plassere løperen utenfor kjeden. En løper på g7 bak bondekjeden e7/f6/g5/h4 ville være en sørgelig syn.

19.a4 f6 20.Tcd1 Kf7 21.Ta2!

Hvit går til "sin" fløy, der han har mest rom. 21...Sf4 22.Lf1!

Hvit vil ikke bytte av løperen! Den forsvarer bondekjeden og over langdistansepress på dronningfløyen.

22...Thc8 23.a5 Sxd5 24.exd5

Igen ser vi at fremtidsutsiktene for hvitfeltsløperen er betraktelig forbedret etter denne typiske Maroczytransformasjonen. (d5 er så sterkt et felt at sort som oftest ser seg nødt til å ta den offiseren som plasseres der). Den hvite romfordelen, uttrykt ved bøndene, åpner for Lf1 og kvæler Lb7.

24...bxa5 25.Txa5 a6 26.Ta4 e6!

Med bondesvekkelser som sideeffekt, men helt nødvendig for å få liv i løperen på b7.

27.dxe6+ Kxe6 28.b4 Lc6 29.Ta3 Tcb8 30.Tb1 d5?!

Her manifesterer den korte betenkningstiden seg. Sort står i alle tilfelle nest best. Bondestrukturen er fastlagt, mens hvit fortsatt har ekspansjonsmuligheter (f.eks. Lf2, g3). Sort har dessuten en irriterende svekkelse på a6.

31.cxd5+ Lxd5 32.Txa6+ Txa6 33.Lxa6 h3 34.Lf1

Tilbake på jobb. Avslutningen blir lynsjakkpreget.

34...hxg2 35.Lxg2 Ta8! 36.b5

36.Td1!? med planen f4 eller Lh3+.

36...Ta3 37.Lf2 Ta2

37...Lxf3 38.Lxf3 Txf3 39.b6 f5! som hindrer løperen ser bra ut for sort.

38.h3 Kd6 39.b6 Lb7 40.f4!

Det passer oss utmerket at det er dette tematiske frigjøringsstrekket som fører til seier. Løperen på g2 livner til og b-bonden marsjerer inn.

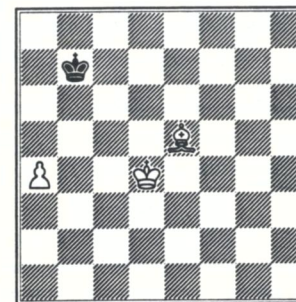
40...Ld4 41.Td1!

Ikke 41.Lxd4? Txg2+ eller 41.Lxb7? Txf2. 41...Lxg2 42.Txd4+ Kc6 43.Kxg2 gxf4 44.Txf4 1-0

Sentrale sluttspill (V)

Lat som om du har hvit i de tre neste diagramstillingene, og finn ut hva slags resultat du kan vente deg. Begrunn! Hvit trekker først.

1)

Hvit kan ikke vinne! Det er komplett umulig å drive den sorte kongen bort fra forvandlingsfeltet. Det blir patt, f.eks:

1.Kc5 Ka6

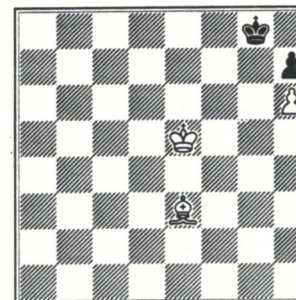
Sort kan også rett og slett flytte til og fra hjørnet.

2.Lc7 Kb7 3.Ld8 Ka8 4.a5 Kb7 5.Kb5

Ka8 6.Kb6 Kb8 7.a6 Ka8

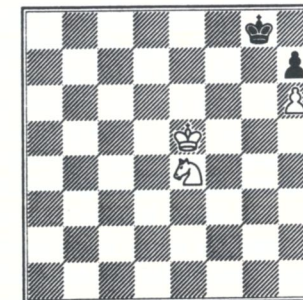
og det er i realiteten det samme sluttspillet som konge + a-bonde mot konge. Løperen er overflødig, det eneste den gjør er å gi patt ved å dekke b8. Dette sluttspillet er det uhyre viktig å være fortløig med - det er et tilfelle av såkalt "feil randbonde".

2)

Remis! En såkalt festningremis. Hvit kan ikke jage den sorte kongen fra hjørnet pga. av pattstillinger. Prøv, hvis du ikke tror meg!

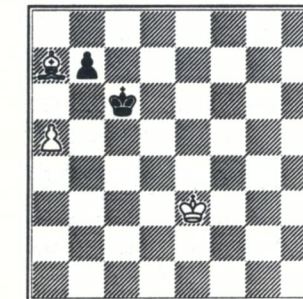
3)

Nå er du selvfølgelig på vakt - og det er enda en festningremis, av samme årsaker som sist. Det er verdt å huske disse stillingene, de kan komme til nytte en vakker dag.

Kan sort holde denne stillingen?

Det ser ut til at sort står til tap - løperen vokter på hjørnet og sort kan ikke flytte b-bonden uten at axb6 skjer - og feil randbonde blir til b-bonde. Men - det finnes også en annen spesialstilling som skal vise seg å redde sort. Den neste stillingen avslører hvor mange unntak det er i sluttspill med feil randbonde.

1...b6!!

1...b5 ville også fungere i dette tilfellet, siden hvits konge er så langt ute på viddene. Håpløst er 1...Kb5 2.Lb6 Kc6 (2...Ka6 3.Kd4 Kb5 4.Kd5 Ka6 5.Kd6 og ikke 5.Kc5?? patt. 5...Kb5 6.Kc7 Ka6 7.Kb8 og

sort mister b-bonden ved trekkvang uten engang ha vært i nærheten av det forjettede hjemland.) 3.Kd4 Kd7 4.Kc5 Kc8 5.La7 Kc7 (5...b6+ 6.Kxb6 og sort kommer seg ikke til hjørnet, eller 5...b5 6.a6 b4 7.Kxb4 Kc7 8.Kc5 og hvit vinner.) 6.Kb5 Kd7 (6...Kc8 7.Kb6 og b-bonden er fortapt etter trekkvang.) 7.Lb8 Kc8 8.Lg3 Kd7 9.Kb6 Kc8 10.Lf4 og nå kan hvit forsyne seg med bonden og ile inn med gullgutten sin. Bemerk hvor omhyggelig sort ble nektet innpass til hjørnet i disse variantene.

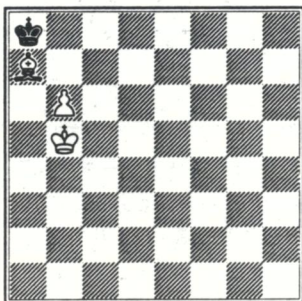
2. a6b6

2.a6 Kb5 og hvits eneste bonde går dukken, med remis som resultat. På 2.Lxb6 Kb7 får sort remis ved å oppholde seg i hjørnet, som vi allerede har sett på.

2...Kb7

Remis!! Hvit kan ikke komme videre uten enten å sette sort patt, eller oppnå et bondesluttspill som er remis (ved å ofre løperen på b8). Det virker kanskje helt utrolig, men årsaken er den paralyserte løperen på a7. Hvit har ingen sunn meroffiser.

3. Kd4 Ka8 4. Kc5 Kb7 5. Kb5 Ka8

6. Lb8

Går han på med kongen, blir det patt.

6...Kxb8

Hvit vinner selvfølgelig lett hvis sort ikke tar løperen.

7. Kc6

Eller 7.Ka6 Ka8=.

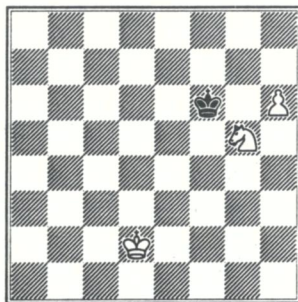
7...Kc8

og sort holder remis takket være opposisjonen - noe som leserne av denne spalten nå er helt lommekjent (?) med.

8. b7+ Kb8 9. Kb6 patt. 1/2-1/2

Hvordan går det nå, og hvorfor?

1. Ke3 Kg6

Ikke 1...Kxg5?? 2.h7 og bonden går inn.

2. h7

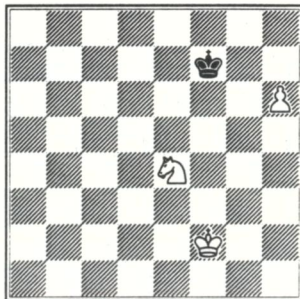
Den eneste måten å beholde bonden på, men nå er faren over for sort. Han kan faktisk lene seg tilbake og vente på remisen! Dette er en annen festning, f.eks.

2...Kg7 3. Kf4 Kh8 4. Ke5 Kg7 5. Kf5 Kh8

og det er helt på det rene at hvit ikke kan komme nærmere med kongen uten at det blir patt, og springeren - den må passe på bonden. Dette sluttspillet understreker to viktige ting: 1) Bøndene trives best på sin vei mot forvandlingsfeltet når en annen brikke går foran - en bonde som har kommet for langt kan bli en svekkelse. 2) Få brikker kombinert med gjemmede i hjørnet kan gi uventede remissjanser, takket være pattmotiver.

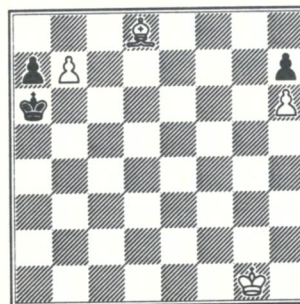
OPPGAVER

1)

Hvit spiller og ...? Hint: Nøyaktig hva var det som reddet sort forrige gang?

2) Troitzky

Hvit spiller og ...? Dette er et listig problem som illustrerer vårt tema. Hint: Tenk på festninger... Det er vanskelig, men verdt strevet!

SVAR

1) Hvit vinner med

1. Sg3!

1.Sd6+ går også, hvis idéen bak er den samme. 1.Sg5+? Kg6 2.h7 Kg7=. Eller 1.h7 Kg7 2.Sf6 Kh8=.

1...Kg6 2. Sf5!

Et knep man bør merke seg - springere forsvarer fribønder best *bakfra*. Hvis hvit er nødt til å flytte bonden til syvenderaden, får vi en velkjent remis. Nå blir ikke den sorte kongen hjulpet av pattmotivene, siden han er lenger fra hjørnet.

2...Kh7 3. Kg3 Kg6 4. Kg4 Kh7 5. Kg5

Den "ekstra" raden hindrer pattstillinger. Nå er springeren fri til å hjelpe bonden fremover, f.eks.

5...Kh8

5...Kg8 6.Kg6 Kh8 7.Sd6 Kg8 8.h7+ Kh8 9.Sf7+ matt.

6. Kg6 Kg8 7. Sd6 Kh8 8. Sf7+

8.h7?? patt.

8...Kg8 9.h7+ Kf8 10.h8D+ Ke7

11. Dd8+ Ke6 12. Dd6+ matt. 1-0

2) Hvit vinner med

1. b8L!!

Kan det virkelig være noe poeng i å ha en ekstra sortfeltsløper? Ja, det er det, og har du ikke sett hvorfor allerede, burde du vri hjernen en gang til.

1.b8S+ Kb7 2.Sd7 Kc8 og hvit mister offiser. Som vi har sett er det uvesentlig hvilken av dem som overlever - stillingen er en posisjonell remis uansett: 3.Sf6 Kxd8 4.Sxh7 Ke7 5.Kf2 Kf7 6.Sg5+ Kg6 7.h7 Kg7, mens hvis det er løperen som blir igjen, får vi festningsforsvaret som vi så på tidligere. Andre dårlige trekk er 1.b8D eller 1.b8T, begge patt.

1...Kb7 2. Le5 Kc8

Sort må skynde seg til festningshjørnet. **3. La5 Kd7 4. Kf2 Ke6 5. Lb2 Kf5 6. Kg3 Kg6 7. Ld2 Kf7 8. Kg4 Kg6 9. Ld4 Kf7**

Sort kan utsette denne retretten ved å gi a-bonden, men vil før eller senere drives tilbake likevel.

10. Kf5 Kg8 11. Lb4 Kf7 12. La3 Kg8 13. Kf6 a6 14. Lc3 a5 15. Lcb2 a4 16. La1 Kh8

Sort har ikke noe valg - merløperen hindrer Kf8 som vanligvis ville gitt remis.

17. Kf7 matt!

Det ekstra feltet som ekstraløperen kontrollerte hadde ganske stor virkning!

Husk **JULEBORD**-sjakken, for deg over og rundt de 50 år, på Gausdal Høifjellshotel torsdag 12. til søndag 15. november til ekstra - ekstra **SJAKK**-pris!

"SJAKKUTSALGET"

har kjempeutvalg i
 ☉ bøker, brikker, Brett, klokker osv.
 ☉ skaffer også alt i computere, Mephisto, Novag, Fidelity, Saitek - og for PC: Chess Machine & M-Chess.

☉ Be om prislister/brosjyrer pr. 15/10.

☉ Butikken, Jomfrubråtveien 46A, 1179 Oslo (trikk 9 → Jomfrubråten st.), åpen kun lørdager 11-14, men besøk til andre tider arrangeres gjerne, **tlf. 02 - 67 95 20.**

Postordre ekspederes hver ukeslutt.

Planlegg allerede nu:
DET ÅPNE NM 1993
 fra 2. Påskedag, 12. til 18. april! Dessuten de stormesterkvalifiserende **TROLL MASTERS** 7 -14. jan. **ARNOLD CUP** 25. april. - 2. mai, også på Gausdal Høifjellshotel.

Lesersider

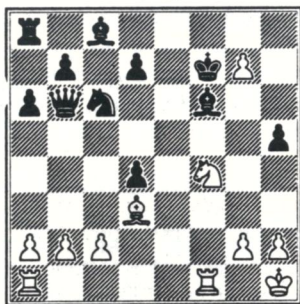
Sjakkforum

Til Jonathan!

Sitter i dag og ser på (det fantastiske) partiet Tal-Vooremaa, Norsk Sjakkblad 5/92, s. 39.

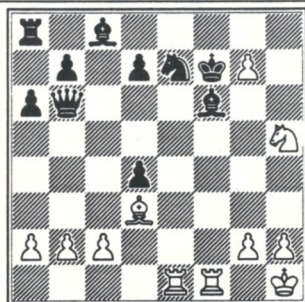
Her har jeg en liten(?) kommentar til eventualvarianten 19...Tgx7 20.fxg7 Kf7 21. f6! Lxf6.

Mikhail Tal - Andres Vooremaa
Tallinn (06), 1971

Her skriver du at 22.Sxh5 (Gufeld) ikke overbeviser deg, men gir varianter med 22.Sd5 som vinner. Jeg har ikke funnet noe galt med dine analyser på 22.Sd5, men jeg tok for meg Gufelds trekk 22.Sxh5 og nå (som du angir) Se7. Du angir nå videre 23.Lh7 d5 24.Txf6+ Dxf6 25.Sxf6 Kxf6 26.g8D Sxg8 27.Lxg8 Lf5 og sort er i fin form, og det har du vel rett i? (selv om 28.Lxd5 Lxc2 29.Lxb7 Tb8 30.Lxa6 Txb2 gir hvit remis?).

Nåvel, nå kommer jeg omsider til poenget. Jeg tror at (selv om 22.Sd5 vinner) Gufelds trekk OGSÅ vinner. 23.Tae1!

Truer fryktelig med 24.Txe7+!. Hva skal stakkars svart gjøre?? Jeg ser ikke noe bedre enn: 24...Sg8 23...Dd8 24.Txf6+ Kg8 25.Th6 (eller 25.Tf8+). 24.Lh7! 24.Lc4+? d5! 25.Lxd5+ Kg6! er uklart eller dårlig for hvit. 24...Dd8 24...d5 25.Lxg8+ Kg6! 26.Txf6+ Dxf6 27.Sxf6 Kxf6 28.Lxd5 Kxg7 29.Te8 og resten er teknikk. 25.Lxg8+ Kxg8 25...Dxg8?? 26.Txf6+ matt eller 25...Kg6 26.Txf6+ Kxh5 (26...Dxf6 27.Sxf6 Kxf6 28.Te7!) 27.Te5+ Kg4 28.h3+ og matts.

Og nå burde det være lett for hvit å vinne. For det første er 26.Txf6 sterkt, men for det andre er 26.Te8+! Dxe8 27.Sxf6+ Kxg7 28.Sxe8+ Kg6 29.Sc7 Tb8 30.Tf8 helt knusende. 28...Kg8 er kanskje en forbedring, men 29.Sc7 Tb8 30.Te1 er stadig "knus".

Muligens er det her igjen et par minimale(?) analyse-problem er å rydde opp i. I stedet for 24...Dd8 (eller 24...d5) kunne svart også prøvd:

A) 24...De6? 25.Txe6 dxe6 26.Sxf6 men det er vel håpløst.
B) 24...Sh6!? 25.Sxf6 Dxf6 (25...Kxg7 26.Te7+ Sf7 27.Txf7+!) 26.Txf6+ Kxf6 (26...Kxg7 27.Td6 vinner lett. 27...Sf7 28.Te7) 27.g8D Sxg8 28.Lxg8 og vinner.

Jeg er altså ikke veldig uenig med deg, men jeg tror at Gufelds trekk 22.Sxh5 gir en gevinststilling som er komfortabel nok.

Med sjakk-hilsen: *Eivind Poulsen*

Til Jonathan!

Et lite "pirkepirk" på Tal-Vooremaa. Jo mer jeg ser på min analyse (tok sjansen på å sende den inn på "inntrykket" av at den var korrekt), dess mer overbevist er jeg at jeg har vist at Gufelds trekk 22.Sxh5! er både logisk og korrekt. Men det er en detaljvariant som jeg *tror* kan forbedres. Det gjelder ikke den generelle stillingsbedømmelsen, men altså: 22.Sxh5! Se7 23.Tae1! Sg8 og nå angående de dumme 24.Lc4+? d5! 25.Lxd5+;

Her anga jeg 25...Kg6, men de er en slapp analyse. Det bør følge 25...Le6!! som gir tilbake materiell, men som bør føre til soleklare vinstsjanser for svart.

Jeg hadde en stor og ekte glede av å analysere stillingen (jeg gikk ut fra: "Hva om Gufeld likevel hadde rett"), slikt tankearbeid er alltid morsomt når det fører til interessante varianter og konkrete resultater. (Med forbehold om at jeg kan ta feil, jeg også). Med nok en gang: Sjakk-hilsen *Eivind Poulsen*

Jeg synes du har bevist ditt poeng på en nøktern og grundig måte, noe GM Gufeld i større grad skulle ha gjort overfor sitt publikum. Det er interessant å se hvor forskjellig vi tenker. De variantene jeg ga, var de som virket helt naturlige for meg, men nå som jeg har sett dine, skjønner jeg hvor mye personlig smak har å si for hvilken vei hvit vil velge. Det var forfriskende å få litt diskusjon om varianter igjen. Jeg har forsøkt å styre partikomentarene i NSb i retning av mer generelle forklaringer, og har kanskje i forbi-farten tatt for lett på viktigheten av konkrete analyser. Takk for brevene. JT

Støtte til olympia-troppen gjennom NSb

Siden forrige oversikt i nr. 2/92 har følgende beløp kommet inn til aksjonen:

Fra	Mary Kligen, Stjernen	Kr. 100,-
	Oluf Gaustad, Bodø	Kr. 200,-
	Eirik T. Gullaksen, Bergen	Kr. 100,-
	Carl Johannessen, Bergen	Kr. 50,-
	Moss Sjakklubb	Kr. 500,-
	Vadsø Sjakklubb	
	v/ Hans Fr. Esbensen	Kr. 50,-

Norsk Sjakkblad

Anno 1925

10 aforismer til klubbedlemmer.

1. Ikke kom til møtene.
2. Hvis du kommer, saa kom sent.
3. Hvis været ikke passer dig, saa tænk overhodet ikke paa at komme.
4. Hvis du kommer til et møte, saa find feil ved styrets og de øvrige medlemmers arbejde.
5. Ta aldrig mot noget valg, ti det er letter at kritisere enn at gjøre noget selv.
6. Ikke destomindre, bli fornærmet hvis du ikke blir valgt ind i en komite, men hvis du blir, saa kom endelig ikke til møtene.
7. Hvis formanden ber dig uttale dig om en sak, si at du ikke har nogen mening om saken. Efter møtet kan du fortælle enhver, hvordan saken egentlig skulde været behandlet.
8. Gjør ikke mer end absolut nødvendig, men hvis andre medlemmer "bretter op ærmene" og gaar iveri, villig, selvopofrende og bruker sine evner til at faa sakene fremmet, da hyl op om at klubben ledes av en klikk.
9. Hold din kontingent tilbake saa længe som mulig eller betal i det hele tat ikke.
10. Ikke plag dig med at skaffe nye medlemmer; overlatt det til andre.

(Red.: O. Trygve Dalseg)

Einar G. Winther	Kr. 50,-
Svein Johansen	Kr. 50,-
Olav Hovlandsvåg	Kr. 50,-
Odd G. Malin	Kr. 50,-
Vadsø Sjakklubb	Kr. 100,-
Arendal Sjakkelskab	
v/ N. H. Frivoll Omland	Kr. 30,-
Rolf Bjanen	Kr. 50,-
Jan M. Karlsen	Kr. 50,-
Inge Vidar Frivoll	Kr. 50,-
Tilsammen har vi da fått inn kr.	5.956,-

En stor TAKK til alle bidragsytere!

Hilsen Norges Sjakklubb v/Eliteutvalget

NSb tar en titt på

Klubbaviser

Endelig har vi igjen plass til å presentere flere klubbaviser. Vi våger å formode at første del av denne serien var populær, da antall innsendte klubbaviser stadig vokser, og flere nye har kommet til. Det er mange gode grunner til å prøve å skaffe seg andre klubbaviser. Ved siden av å støtte

NKL's Sjakkklubbs Turneringsbulletin. Redaktør: Formann Svein Tevasvoll, m/ hjelp fra andre klubbmedlemmer. Kommer ut ca. annenhver uke. Format: A4, fotokopi.

Disse bulletinene kommer ut ofte og gir derfor førsteklases dekning av klubbmedlemmenes eskapader i forskjellige turneringer, samt rapporter fra seriesjakk og sjakkalliansen (bedriftssjakk). Bulletinene er produsert på en billig måte, men har likevel et svært lett format. Diagramproblemet er løst på en original måte: De er fotokopiert fra et lommeshakk Brett. Dette er langt fra perfekt, men fungerer overraskende bra. Et godt eksempel på at man med pågangsmot og oppfinnsomhet kan overkomme de økonomiske byrdene.

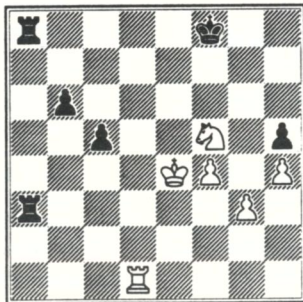
Ved siden av det typiske klubbstoffet, har NKL-bulletin også en rekke originale spalter, f. eks. "Utrolige sluttspill" (som viser mirakuløse sluttspillkjemping av klubbmedlemmer), og "Årets sjakk-

opp om sjakken - og andre klubber - kan du uvilksomt hente inspirasjon til din (eventuelle) klubbavis. Ambisiøse klubber kan snappe opp tips om seriesjakkrivalers åpningsrepertoar. Men, mest av alt er det den beste måten å holde kontakten med andre klubber og få underholdning på kjøpet.

prestasjon". Etter mye diskusjon innad i redaksjonen, kan vi her presentere en episode fra "Utrolige sluttspill".

"...At det er nr. 4 på Norges-toppen i dameklassen som er motstanderen, er merkbart, hvit har til nå blitt grundig overkjørt i 57 trekk! Etter at en trang stilling ga tårnfanget og kvalitetstap i det 20. trekket, kjempet hvit med ryggen mot veggen bak en bondemur som til slutt ble brutt, samtidig med at en lang avbytteserie utrolig nok endte likt. Dermed har følgende tragiske stilling oppstått:

T. Wister - M. Hagen
Skei GP, 1990

58...Te8+! Uff da! Dette blir

At dette fortsatt er en fremmed tanke for de fleste, ser vi ved at svært få av klubbavisene angir abonnementsopplysninger. De som er interessert i abonnement, kan henvende seg til klubbene eller NSF - og kanskje opprette utvekslingsavtaler. (Forrige gang vi så på klubbaviser, var i NSb 7/91.)

en ubehagelig binding. 59.Kd5 Td8+ 60.Sd6 Txd6 61...Tg6 62.Kc6 Tdx6+ 63.Txd6 Txd6+ 64.Kxd6 c4. 61.f5!? Tg4 62.Ke5 Ke7? Et fatalt tempotap. Hvit nå får sjansen til å kontre med et desperat kongeangrep. 63.f6+ Kf8 64.Ta1 Tg2 65.Sc4 Te2+ 66.Kf5 b5 67.Se5 b4 68.Ta7 b3?? 69.Sg6+ Ke8 69...Kg8 70.Tg7+ matt. 70.f7+ matt! I-0 Marianne fortalte etterpå at hun hadde sett seg blind på at Te2 dekket tårnsjakken 70.Te7+. Dermed kunne en lettere skjelve NKL-spiller gå til middag med 3 poeng av 3."

Et lett og livlig lite blad.

I trekket! Medlemsblad for Gjøvik Sjakkklubb. Redaktører: Øystein Brekke og Hans Olav Lahlum. Format: A4 fotokopi.

Hvor hen i verden Øystein Brekke går (i dette tilfellet hans hjemby Gjøvik), kan du stole på at sjakkaktiviteten vil ta seg opp, og når ØB setter seg fore å lage en bulletin, har den en tendens til å komme ut

tykk som en bok. Så det er ingen overraskelse at "I trekket!" er spekket med meningsytringer og informasjon. Det er mange kommenterte parter, og særlig dybdeanalyser av Nils Grotnes gjør denne delen til interessant lesestoff. En annen god grunn til å holde seg informert om Gjøviks mange aktiviteter, er at det er en svært ambisiøs klubb som, hvis din klubb skal møte den ved brettet, garantert holder øye med dere!!

Pegasus, medlemsblad for Fyllingsdalen Sjakkklubb. Red: Ole J. Valaker. Løssalgpris Kr. 20,-. Abonnement: Bankkonto 3625.57.72095, Fyllingsdalen SK, ved Gunnar Eiken, Jonstadvn. 4, 5033 Fyllingsdalen. Format: A5

Pegasus har lenge vært en glimrende klubbavis. Det siste (8/92) dobbeltnummeret var gratis (!) og har gjennomgått store endringer, med ny (gammel) redaktør (Ole Woldseth har gått av), nytt format og ny lay-out. En rekke underholdende spalter består imidlertid, og jeg tror de fleste vil smile onskapsfullt (eller kanskje medfølende) av "Nils' Hjørne". Her utdeles medlemskap i en bukkeklubb, men bare dersom bukken er så horribel at den vinner jury-medlemmenes "gunst". Ingen av søkerne i forrige nr. fikk innvilget medlemskapsøknad

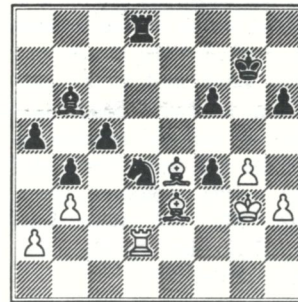
Forrige utgave er et forsøk på å puste nytt liv i Pegasus og vekke opp sjakkmiljøet i Fyllingsdalen. Leserne inviteres til å delta med debattinnlegg, om alt fra FSK-problemer til sjakkspørsmål, og premierer sågar ett leser-

brev pr. nr. med gavekort på kr. 250,-. Gratisnummeret, som vi tror ble distribuert til alle sjakkspillere i Bergensområdet, innledes med en krass leder, som vi synes det er verdt å gjengi deler av her:

BILL. MRK ILDSJEL SØKES (...) Det er flaut at Roy Fyllingen stod i fare for å gå glipp av Junior-EM fordi klubbens ungdomsavdeling ikke er innmeldt i NSFU. Det er heller ikke imponerende at FSK i år har nøyd seg med å arrangere en eneste turnering.

Det er brutalt, men FSK er kanskje ferdig. Pr. i dag mangler klubben det meste. Rekrutteringen er ynkelig, både blant unge og eldre. Det skorter på menneskelige ressurser. Ildsjelene gidder ikke mer etter to NM for ungdom på rad. Takk for all innsats. Oppbrukt er også det trange spillelokalet. (...) Og det unge, dynamiske og kreative styret har ikke gjort nok for å finne løsninger. La meg ta feil." **Ole Valaker**

En slik strategi vil nok riste liv i Fyllingsdalen igjen. For å muntre opp eventuelle nedtrykte lesere etter dette hjertesukket, skal vi se en kandidat som virkelig fikk innvilget medlemskap i "Dust-bin". **E. Gjedrem - M. Madsen**

Kandidaten (Erik Gjedrem) gjorde her hemmelig trekk. Etter å ha tenkt seg nøye om, forseglett han krafttrekket 41.Kxf4!! som umiddelbart avgjort partiet.

Partiet ble ikke gjenopptatt. Hvit fant ut ved hjelp av omhyggelige hjemmeanalyser at han ikke behøvde å fortsette spillet. 0-1.

Det hører dessuten med til historien at sorts klaff falt i det han gjorde sitt 40. trekk. Kandidaten kunne altså ha forlangt partiet vunnet på tid. Pegasus' lesere vil sikkert være Gjedrem evig takknemlig for at han ikke gjorde dette.

Juryen uttaler: Kandidaten viser allerede i sitt 5. ratede parti at han har sansen for spillets dramatiske vendinger. Dette lover godt for fortsettelsen! Medlemskort avsendt." (12/12/91, Red. Ole Woldseth)

Det er umulig ikke å anbefale et slikt vitalt blad som gjør sitt ytterste for å få klubben på rett kjøll igjen. Vi har bare ett ankepunkt: Bli kvitt de nye diagrammene! Det så ut som om de var utskrift fra en dataskjerm, og resultatet var brett med mørkegrå og litt mørkere grå felter, i stedet for sorte og hvite. Det var vel et prøveprosjekt som forhåpentligvis vil forsvinne i neste nummer. Pegasus er absolutt verdt *din* støtte.

KlasseGampen, Trondhjems Skakkklub. Redaktør: Mats Bergstrøm. Format: A5

Åpningsnummeret så dagens lys tidlig i 1992 og bladet skal etter planen komme ut fire ganger i året. KlasseGampen

ser ut til å være en del av Trondhjem Schakkklubs rekrutteringsoffensiv for å kapre både nye og unge medlemmer før rivalen Arbeidernes slår kloa i dem alle. Heftet har et pent og rent utseende, og diagrammene er flotte. Klasse-Gampen har kanskje latt seg inspirere av NSb's klubbavis-artikkel, siden de foruten klubbnyheter og kommenterte partier også presenterer et simultanparti der GM Leonid Sjankovitsj måtte bite i gresset for Jonas Moe. (En lignende artikkel "stjal" vi nemlig fra Ås Sjakklubbs Ratinglefse i fjor). Det er litt tidlig å si ennå hvordan KlasseGampens stil vil bli, men vi ønsker nykommeren lykke til.

Sjakk Matt; Sandnes SK's klubbavis, og "et frittstående organ som nødvendigvis ikke har de samme meninger som SSK". 2 nr./år. 15,- + porto for ikke-medlemmer. Red.: Karle Stangeland, Opalvn. 24, 4300 Sandnes, tlf: 04-675576. Format A5.

Også dette er en ny klubbavis. Den kom ut første gang i januar i år og har utvidet fra 12 til 16 sider i annet nummer. I 1993 vil den ikke lenger være gratis "for nær sagt alle" og vil forsøke å bruke sine økende ressurser på å vokse, både i størrelse og kvalitet. **Sjakk Matt** er pen å se på, har tegneserier og vitser, og variert stoff som "Frem fra glem-selen" og en artikkel om sjakk på datanett (nr. 2/92). Vi kunne dessuten ikke la være å trekke på smilebåndet av dette utdraget fra artikkelen "Tallak i EM":

"Hotellet" vi bodde på var forferdelig. Det første jeg gjorde var å rive ned en vegg ved å støtte meg inntil den! Maten var heller ikke av den beste sorten. Det ble til at den norske delegasjonen pleide å gå ut og spise på byens eneste hamburgerbar (Hamburgeren kostet 3 kroner)."

Og noen tror at reiser og utenlandsturneringer er glamorøse... Men det er alltid ett og annet lyspunkt (3 kroner!). Tallak Nærland tok forøvrig 3½ poeng av 9 mulige i EM i Tsjekkoslovakia, mot en gjennomsnittsmotstand på 2310. En flott prestasjon.

Nordstrand Sjakklubb. Red.: Vidar Gundersen & Thore Østrem. Format: A5 fotokopi.

For ikke skryte for mye av min egen klubb Nordstrand (noe den jo naturligvis fortjener), vil jeg bare nevne de temaene Nordstrand tar opp ved siden av klubbnyheter: Bladet har sluttspillspalte, problemspalte, datasjakk, og andre sjakkformer (f. eks. kin-esisk) krydrer denne pent produserte avisen. Kommenterte partier og noen Oslonyheter (som matchen mellom Agdestein og Sjirov) er det også plass til.

Jeg har lenge hatt lyst til å ta med et utdrag fra en artikkel om redaktør Vidar Gundersens (VG) kamp med en av jule-nøttene fra Norsk Sjakkeblad i fjor, og benytter anledningen her. Da også tredje forsøk på å løse dette problemet (Hvit: Ka2, Sf8, Tf7, Bb2; Sort: Kh8, Bg2) viste seg ikke å føre frem, skriver VG:

"Hva nå? I stedet for å fly påveggene, begynte jeg for å fly på bokhyllen med sjakk-biblioteket. Etter å lett med lys og lykt gjennom mange og tykke bind, fant jeg faktisk oppgaven og hadde dermed sikret meg både sjelefred og bonuspoeng! (I NSb var det lovet bonuspoeng til den som kunne henvise til kilde hvor navnet på komponisten var offentliggjort).

(...) Historien slutter imidlertid ikke her. Artikkelen ble nemlig vedlagt jule-nøttbesvarelsen til NSb. Etter å sett artikkelen kunne Jonathan i et svarbrev (på et utmerket engelsk) spe på med flere historier rundt oppgaven:

'Noen interessante anekdoter om vanskelighetsgrad: Jeg hadde store problemer med å løse den ANDRE gang jeg ble vist den. Jeg måtte til og med be en interessert tilskuer om å holde munn og slutte å avbryte meg når han forsøkte å foreslå korrekt løsning. John Nunn falt i alle fellene før han innså sin(e) feil og endelig fant løsningen. Jeg viste den til en gruppe sterke spillere, deriblant Ray Keene, ved begynnelsen på en lang bankett. Nærmere to timer senere ble løsningen funnet, og ikke av en av tittelholderne.

(...) Jeg viste den til en ung amerikansk GM (dengang IM) Patrick Wolff, da han var full (kanskje for første gang i sitt liv). Han løste den i løpet av ETT MINUTT. Dette er grunnen til at jeg ikke tør å ha noen formening om hvilke problemer som er de vanskeligste. Med hilsen, 'JT.' forts. s. 41.

ELO-RATINGEN

EN GJENNOMGANG AV SYSTEMET. Ved PER A. BERGERSEN OG ØISTEIN MAGNUSSEN, tidligere og nåværende formann i Elo-komiteén.

Elo-komiteén får stadig oftere spørsmål vedrørende ratingsystemet, og vi har derfor funnet ut at det nå er på tide med en ny gjennomgang. Sist dette skjedde var i NSb nr. 3/86, og det er blitt foretatt en god del endringer i prosedyrene siden den gang.

Spørsmål som stadig går igjen er: Jeg har regnet ut min egen rating etter hver turnering, men denne stemmer ikke med den som jeg får oppgitt fra Elo-komiteén, hvorfor? Det kan være flere årsaker til slike forskjeller. I de fleste tilfellene kommer det av at Elo-komiteén sitter inne med adskillig flere opplysninger enn dem som blir offentliggjort. Det gjelder f. eks. passive medlemmer og de som ikke har spilt 10 partier. Dessuten må en ikke gå ut i fra at det tallet som står i NSb er aktuelle helt frem til neste liste blir offentliggjort. Tallet forandrer seg for hver turnering en spiller gjennomfører. Med andre ord må en regne med en viss feilmargin på egne beregninger.

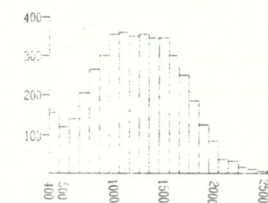
Elo-systemet er et omfattende system, og det er vanskelig å gjøre forklaringen enkel og samtidig forståelig. Vi har derfor valgt å fordele gjennomgangen over flere numre av NSb. Skulle det være flere spørsmål enn de som forhåpentlig bli besvart i denne artikkelserien, kan disse rettes til NSF's Elo-komité. Spørsmål av allmen interesse blir behandlet i NSb.

HISTORIKK

Tanken om å rangere sjakkspillere etter spillestyrke er over hundre år gammel. Et langt skritt fremover ble tatt da tyskeren Hösslinger utviklet et system som bygget på en linjær forventningskurve. I systemet, som fikk navnet INGO, antok Hösslinger at det fantes like mange spillere innen alle styrkenivåer. "Spillestyrken" i en gruppe blir i INGO-systemet antatt å fordele seg rektangulært over det aktuelle styrkespenn. Som vi skal se tar professor Arpad E. Elo utgangspunkt i en noe mer avansert sannsynlighetsfordeling i sitt system.

Det var i 1959 det amerikanske sjakkforbund (USCF) nedsatte en tremannskomité med professor Elo som formann, med formål å utrede rangering av spillere i USA. Året etter ble Elo-systemet anvendt offisielt av USCF. Verdensforbundet tygget drøv på det nye og ukjente

GAUSS-KURVEN

til kongressen i 1970, hvor etter de kastet seg inn i systemet med første liste i juli 1971. NSF innførte systemet i 1972.

TEORETISK BAKGRUNN

"Normalfordelingskurven" (Gauss-kurven) kan brukes som beskrivelse av så mange forhold her i livet, og det var denne sannsynlighetsfordelingen Elo og hans drabanter tok utgangspunkt i. Grovt sett kan vi si at den normale fordeling passer der de ekstreme ytterpunkter opptrer sjelden, mens de aller fleste hendelser faller et sted i midten. F. eks. høyden på vokse-

ne personer, hvor de færreste er under 150 eller over 200 cm. Et annet nærliggende eksempel er å vise fordelingen over ratingtallene i vårt norske materiale.

Vannrett er angitt rating-skalaen, mens den loddrette viser antall spillere innen hvert intervall (her 100 ratingpoeng).

Når søylen for 400 ratingpoeng er såpass høy, skyldes dette at NSF's Elo-komité har besluttet å ikke tillate tall under 400. Spillere som egentlig skulle hatt lavere tall står derfor med nøyaktig 400.

Elo-systemet er i dag det beste middel vi i dag kjenner for anslag av spillestyrke. Vi vil imidlertid alt her advare mot å oppfatte ratingtallet som noe i likhet med en intelligenskoeffisient. (Det var da endelig godt, sier de fleste av oss.) Elo-tallet er et uttrykk for oppnådde resultater, ikke for medfødte evner, eller nødvendigvis for spillestyrken i øyeblikket.

Her følger Elos tabell over ratingdifferanser og tilhørende forventet score. Hvis f.eks to spillere har en forskjell på 149 ratingpoeng, vil den høyest ratede være forventet å ta 0,7 poeng (=70%) i gjennomsnitt pr. parti fra den andre. I en match på 5 partier betyr dette 3½-1½ i den "sterkestes" favør.

Legg merke til at tabellen ikke angir tall mellom hele %, men at disse "mellomtallene" blir benyttet under beregningene.

BEREGNINGS-REGLER

I. URATEDE SPILLERE

$$R = G + D$$

der: R er spillerens ratingtall etter hans første turnering

G er gjennomsnittlig motstand i hans første turnering (summen av motstanderens ratingtall dividert på antall runder)

D er ratingdifferansen fra Elo-tabellen

Eksempel: En spiller uten tidligere rating deltar i en 7

runders turnering der motstanderne har følgende ratingtall: 2000 - 1875 - 1750 - 1900 - 1850 - 1875. Gjennomsnittlig motstand (G) = 1875. Spilleren scorer 4 poeng, dvs. 57.14%, - altså en ratingdifferanse på +51. Innsetning i formelen gir R = 1875 + 51 = 1926. Dette er spillerens prestasjon i turn., og samtidig hans ratingtall da han er uten tall fra før.

Husk at D i formel (I) er negativ når scoren er under 50%. I tabellen legger vi merke til at det ikke er angitt noen ratingdifferanse for 100% og 0%. Differansen er her

henholdsvis uendelig stor og uendelig stor negativt. Som praktisk regel anvendes en forskjell på ±400 for disse ekstreme resultatene. Det betyr også at alt over 92% score gir +400, mens alt under 8% gir -400.

II. UETABLERTE SPILLERE MED RATINGTALL

Før en spiller har fått regnet et visst antall partier regnes hans tall som mindre sikkert, eller "uetablert". Vi benytter da en av to formler avhengig av om spilleren øker eller mister rating.

Ila

$$R = \frac{(nR_0 + mR_1)}{(n + m)}$$

I Ib

$$R = \frac{((n - m)R_0 + mR_1)}{n}$$

der: R er spillerens rating etter turneringen
n er antall ratede partier fra tidligere
m er antall partier i den nye turneringen
R0 er spillerens rating før turneringen
R1 er spillerens prestasjon i den siste turneringen regnet etter formel I (uratede spillere).

(Ila) benyttes dersom spilleren vil gå ned i rating etter turneringen. (I Ib) benyttes dersom spilleren vil gå opp i rating etter turneringen. Dersom n er mindre enn m ser man bort fra de tidligere resultatene dersom man går opp i rating.

Eksempel 1: En spiller med ratingtall 1875 oppnådd på 7

partier spiller en 5 runders turnering mot motstandere med ratingtall: 2125 - 1975 - 2050 - 2200 - 1900. Gjennomsnitt 2050.

Ifølge formel I er spillerens prestasjon i denne turn.: R = 2050 - 366 dersom han scorer ½ poeng (10%).

Altså: R = (7 * 1875 + 5 * 1684) : (7 + 5) = 1795.

Legg merke til at D i formel I kommer som et fradrag dersom scoren er under 50%. For score over 92% eller under 8% anvendes i praksis henholdsvis +400 og -400 for D. Resultatet viser at spilleren går ned i rating. Det betyr at vi ikke behøver å tenke på formel I Ib i dette tilfellet.

Eksempel 2: Hvis spilleren i denne turneringen hadde scoret 2 poeng (40%) ville hans prestasjon vært R = 2050 - 72 = 1978. Innsetning i Ila gir nå R=1917. Han går altså opp i rating, og vi forsøker da formel I Ib:
R = ((7 - 5)1875 + 5 * 1978) : 7 = 1949

Vi ser at han går vesentlig mer fram med formel I Ib enn med Ila, og tallet med formel I Ib blir da spillerens nye rating.

III. ETABLERTE SPILLERE

Når en spiller er registrert med så mange partier at hans tall regnes som et relativt godt estimat for spillestyrken vil hans tall korrigeres etter en mindre dramatisk formel enn de to (tre) første:

$$R = R_0 + K(O - F)$$

der: R0 som tidligere er tallet før turneringen
K er en faktor som gir uttrykk for vekten (viktigheten) av turneringen
O er antall oppnådde poeng i turneringen
F er spillerens forventede score i turneringen.

Bortsett fra størrelsen F er alle parameter i formelen greie. K og R0 er gitt ved turneringens start, og O kan leses ut av resultatlisten. For å fastsette F går man frem som følger: D finnes som differens mellom spillerens eget ratingtall og motstanderens gjennomsnittlige tall (D = R0 - G). Så går vi inn i tabellen og leser av forventet prosent-score.

Eksempel: En etablert spiller med rating 2446 møter 11 spillere med gjennomsnittlig rating 2518. D er altså lik -72 som betyr et forventet resultat på 40% eller 4.4 poeng. Innsetning i formelen gir med en K på 10 og en score på 6 poeng: R = 2446 + 10(6 - 4.4) = 2462.

NB! Husk at R0 alltid er Elo-tallet før turneringen, ikke siste offentliggjorte tall. Selv rett etter at en liste har stått i NSb blir tallene korrigert, slik at en spillers gjeldende Elo-tall under f.eks en Lands-turnering ikke nødvendigvis er det samme som ble offentliggjort rett før turneringen.

Dette var alt for i dag. I neste nummer skal vi gå gjennom en del spesialregler som må til for at systemet skal fungere tilfredsstillende, og i et senere nr. skal vi gå gjennom mer detaljerte eksempler.

Elo-TABELLEN					
S = score i %, D = diff. i poeng					
S	D	S	D	S	D
99	677	66	117	33	-125
98	589	65	110	32	-133
97	538	64	102	31	-141
96	501	63	95	30	-149
95	470	62	87	29	-158
94	444	61	80	28	-166
93	422	60	72	27	-175
92	401	59	65	26	-184
91	383	58	57	25	-193
90	366	57	50	24	-202
89	351	56	43	23	-211
88	336	55	36	22	-220
87	322	54	29	21	-230
86	309	53	21	20	-240
85	296	52	14	19	-251
84	284	51	7	18	-262
83	273	50	0	17	-273
82	262	49	-7	16	-284
81	251	48	-14	15	-296
80	240	47	-21	14	-309
79	230	46	-29	13	-322
78	220	45	-36	12	-336
77	211	44	-43	11	-351
76	202	43	-50	10	-366
75	193	42	-57	9	-383
74	184	41	-65	8	-401
73	175	40	-72	7	-422
72	166	39	-80	6	-444
71	158	38	-87	5	-470
70	149	37	-95	4	-501
69	141	36	-102	3	-538
68	133	35	-110	2	-589
67	125	34	-117	1	-677

Norges Grand Prix

SKJÆRGÅRDEN GRAND PRIX

4. - 6. SEPTEMBER

GRUPPE A

1 Arild Lauvsnes, Stavanger	2282	=16 +09 +10 =03 +04 +02	5
2 Einar Lauritzen, Kristiansand	1933	+18 +07 +04 +05 =06 - 01	4½
3 Arild Svela, Sandnes	2010	- 04 +13 +11 =01 +05 +06	4½
4 Bjarte Leer-Salvesen, Kristiansand 3½ 5 Bjørnar Byklum, Kr.sand 3½ 6 Jone Riska Pedersen, Sandnes 3½ 7 Helge Theting, Kragerø 3½ 8 Anders Forberg, Kragerø 3½ 9 Jan Terje Hansen, Kr.sand 10 Leif Bjørnes, Kr.sand 3 11 J A Salvesen, Mandal 2½ 12 E Bjørknes, Stavanger 2½ 13 R Slettehaug, ASKO 2½ 14 P Andreassen, Kr.sand 2½ 15 E Hetland, Ganddal 2½ 16 H Wessel, Kr.sand 1½ 17 F Arntsen, Kr.sand 1½ 18 G Ferkingstad 1.			

GRUPPE B

1 Stein T. Gausdal, Kristiansand	1375	=15 +20 =14 +17 +06 +02	5
2 Tarjei Leer-Salvesen, Kr.sand	1416	+11 =04 +17 +16 +10 - 01	4½
3 Frode Thorsen, Kragerø	752	- 05 =08 +22 +21 +14 +04	4½
4 Josef Thorsen, Kragerø 4 5 Alf Terje Albert, Kr.sand 4 6 Jan P. Leidland, Egersund 3½ 7 John Torkelsen, Kristiansand 3½ 8 Helge Andersen, Haugesund 3½ 9 Jon H. Hognestad, Ganddal 3½ 10 Karsten Ovesen, Sevland 3½ 11 S Ferkingstad, Sevland 12 M Gregusson, Kr.sand 3½ 13 K Johannesen, Mandal 3½ 14 R Monge, Ganddal 3 15 J M Karlsen, Arendal 3 16 H Kaya, Arendal 3 17 F Helgeland, Stavanger 2½ 18 T Enersen, Mandal 2½ 19 T Løvseth, Arendal 2½ 20 J O Tvede, Arendal 2 21 O Grashei, Sandnes 2 22 B Furnes, Mandal 2 23 T Bårdsen, Haugesund 2 24 I V Frivoll, Arendal 2 25 P T Grashei, Sandnes 1 26 E Janbu, Kr.sand 0.			

POLARSIRKELEN GRAND PRIX, MO

5. - 6. SEPTEMBER

1 Ivar Berri, Stjørdal	1840	+14 +02 +07 +05 =04	4½
2 Timo Nurmi, Brugata	2026	+17 +01 +13 +08 +06	4
3 Kjetil Vollan, Bodø	1919	+18 +13 =04 =06 +07	4
4 Rune Bjørseth, Stjørdal 3½ 5 Finn A. Jørgensen, Mo 3½ 6 Jim Christensen, Mo 3 7 Levi Lillevold, Mo 3 8 Roald Arentz, Arbeidernes, 3 9 Jo Steinsvik, Bodø 2½ 10 Sven A. Moen, Bodø 2½ 11 P Dalheim, Mosjøen 2½ 12 S Arnø, Mosjøen 2½ 13 E A Hansen, Bodø 2 14 T Michalsen, Bodø 2 15 K R Hanssen, Bodø 2 16 B Sjøvoll, Mosjøen 2 17 T Klausen, Br.sund 1 18 R Bergquist, Bodø 1 19 T Helfjell, Mosjøen 1 20 A J Pettersen, Mo ½.			

ÅPENT MØRE- OG ROMSDALSMESTERSKAP I HURTIGSJAKK

6. SEPTEMBER

GRUPPE A

1 Edwin David, Kristiansund	2148	+17 +14 +11 +03 - 02 +04	5
2 Hans Mikael Hansen, Surnadal	1896	+07 +08 =04 =06 +01 =03	4½
3 Kjell Tore Sandum, Molde	1914	=06 +19 +14 - 01 +09 =02	4
4 Eilif Odde, Kristiansund 1910+16 +18 =02 =05 +08 -01 4			
5 Ola P. Mogstad, Molde 4 6 Karl W. Strand, Kr.sund 4 7 Einar Wattø, Aalesund 4 8 Odd Ristesund, OSS 3½ 9 Tore Kallset, Kr.sund 3½ 10 Tor W. Hoem, Aalesund 3½ 11 R Nakken, Aalesund 3 12 R Naalsund, Aalesund 3 13 J M Svensen, Molde 2 14 G Farstad, Molde 2 15 H Storeide, Aalesund 2 16 E Storeide, Aalesund 2 17 A Sele, Molde 2 18 L Nybrott, Surnadal 1½ 19 T Kristiansen, Kr.sund 1½ 20 J H Lie, Molde 1.			

GRUPPE B

1 Erik Nikolai Wold, Molde	1323	+03 =02 +04 +10 =06 +09	5
2 Gunnar Kjørsvik, Aure	1199	+20 =01 +07 +15 +09 =03	5
3 Finn Otto Farstad, Aalesund	1057	- 01 +05 +14 +12 =10 =02	4
4 Jo Arve Repp, Volda	1056	+05 =07 - 01 +17 +15 =06	4
5 Tore Kjørsvik, Aure 4 6 Åsmund Godø, Aalesund 4 7 Håkon Bentsen, Molde 4 8 Gisle Ytre-støl, Volda 4 9 Kjell R. Moldskred, Hadar 3½ 10 Anders Olsen, Kr.sund 3½ 11 Johannes Røyset, Hadar 3½ 12 R Bjørneset, Ørsta 3 13 Runar Holen, Molde 3 14 E Fanghol, Molde 3 15 T Halås, Molde 2½ 16 R Eltvik, Molde 2½ 17 A Eltvik, Molde 2½ 18 Ø Farstad, Aalesund 2½ 19 P B Skarstein, Volda 2 20 P B Bratteberg, Ørsta 2 21 M Øye, Molde 2 22 T J Svensen, Molde 1½ 23 K O Standal, Ørsta 1.			

DET ÅPNE ROGALANDSMESTERSKAPET, STAVANGER

25. - 27 SEPTEMBER

GRUPPE A

1 Stein Arild Aarland, Stavanger	2201	+23 +13 +06 +04 =02 =03	5
2 Arild Lauvsnes, Stavanger	2282	=16 +08 +11 +05 =01 +09	5
3 Jack Paulsen, Randaberg	2075	=08 +16 +14 +11 +12 =01	5
4 Bjarte Leer-Salvesen, Kr.sand 4 5 Kjell A. Mork, Bergens 4 6 Jone Riska Pedersen, Sandnes 4 7 Bjørnar Byklum, Kr.sand 4 8 Ole J. Valaker, Fyllingsd. 3½ 9 Trond Svela, Sandnes 3½ 10 Zenon Taoushanis, Stavanger 3½ 11 G Ferkingstad, Sevland 3 12 T Leer-Salvesen, Kr.sand 3 13 R Boger, Stav. 3 14 R Porter, Stav. 3 15 P V Hagesæther, Hauge 3 16 T U Nærland, Sandnes 3 17 L Bråstein, Sandnes 3 18 E Bjørknes, Stav. 3 19 M Izadifar, Stav. 3 20 O Naustdal, Sevland 3 21 J Melkevik, Sevland 2½ 22 O Sande, R.berg 2½ 23 C Torsvik, R.berg 2 24 P Andreassen, Kr.sand 2 25 N Hagesæther, Hauge 2 26 H Haukalid, Sandnes 2 27 E Selsås, Hauge 1½ 28 A Harestad, R.berg 1½ 29 K Nilsen, R.berg 1½ 30 L Hagesæther, Hauge 1.			

GRUPPE B

1 Pål Levang, Haugesund	1132	+12 +28 +04 +06 =02 +07	5½
2 Jan P. Leidland, Egersund	1343	+26 +03 +42 +11 =01 +06	5½
3 Karsten Ovesen, Sevland	1337	+31 - 02 +08 +10 +05 +12	5
4 Ellen Hagesæther, Hauge	1311	+13 +21 - 01 +20 +15 +16	5
5 Helge Andersen, Hauge, Kvernevik 4 6 Sjur Ferkingstad, Sevland 4 7 Jon H Hognestad, Ganddal 4 8 Dag Burgos, Randaberg 4 9 Kenneth Veim, Hauge 4 10 Per Nappen, Haugesund 3½ 11 A Kvlabein, Sandnes 3½ 12 J E Johannesen, R.berg 3½ 13 J Viestad, Hauge 3½ 14 R Monge, Ganddal 3½ 15 B Thengs, Kvernevik 3½ 16 S M Haug, Stav. 3½ 17 O Skjæveland, Strand 3½ 18 T Bårdsen, Haugesund 3½ 19 A G Rvndal, Egers. 3½ 20 C Lavik, Fana 3 21 S Auklend, Stav. 3 22 A Hallsjø, Haugesund 3 23 V Oppnes, Haugesund 3 24 M Munkejord, Sevland 3 25 S Holm, Sevland 3 26 E Prichard, Kv.vik 2½ 27 O F Vaag, Sevland 2½ 28 S Bø, Fana 2½ 29 P T Grashei, Sandnes 2½ 30 R Abootorabi, Stav. 2½ 31 E Bårdsen, Sevland 2½ 32 E Urban, Stav. 2½ 33 M V Jensen, Stav. 34 L Kvalbein, Sandnes 2½ 35 K Schøyen, Stav. 2 36 G K			

Sandve, Hauge 2 37 I Finjord, Stav. 2 38 J Eldholm, Sevland 2 39 J Finjord, Stav. 2 40 O
Grashei, Sandnes 2 41 S Tørresdal, Sevland 1½ 42 K Hauge, Haugesund 1 43 H R Ahlquist,
Stav 1 44 D Stantchev, Stav. 0.

KALOTT-TURNERINGEN, HAMMERFEST**25. - 27. SEPTEMBER****GRUPPE A**

1 Svein E. Hansen, Hammerfest	1858	+11 -03 +10 +07 +04	4						
2 Thomas Robertsen, Tromsø	1941	-07 +08 +06 +09 +03	4						
3 Jan S. Berglund, Tromsø	2040	+05 +01 +07 =04 -02	3½						
4 Alf O. Berglund, Hammerfest	3 5 Tron Ealseth, Tromsø	3 6 Ole Smeby, Øksfjord	2½ 7 Bjørn Revil, Tromsø	2 8 Jon Røyset, Trømsø	2 9 Viktor Paulsen, Hammerfest	2 10 Frank Svendsen, Kirkenes	2 11 L Bjørnstad, Kirkenes	1 12 O C Tollersrud, Tromsø	1.

GRUPPE B

1 Kjell A. Johansen, Alta	1292	+07 =04 +02 +03 +05	4½									
2 Rudolf Steinkellner, Tromsø	1349	+10 +08 -01 =06 +04	3½									
3 Frank Remman, Tromsø	1249	=06 +09 +12 -01 +08	3½									
4 Odd G. Malin, Vadsø	3 5 Jan A. Hammari, Alta	3 6 Jørgen Svendsen, Kirkenes	3 7 Robert Zero, Hammerfest	3 8 Ingar B. Burchard, Hammerfest,	2½ 9 Harald Oldernes, Vadsø	2½ 10 Tore L. Johnsen, Vadsø	2½ 11 R Finjord, Øksfjord	2 12 J Pedersen, Tromsø	2 13 K J Knutsen, Alta	2 14 E G Winther, Vadsø	1½ 14 P Sørli, Tromsø	1½.

SJAKKAMERATENE GRAND PRIX**25. - 27. SEPTEMBER****GRUPPE A**

1 Einar Gausel, OSS	2526	+15 +16 +09 =02 +04	4½																										
2 Leif Øgaard, OSS	2421	+24 +07 +08 =01 +11	4½																										
3 Markus Lømo, Fredrikstad	1808	-10 +25 +23 +08 +07	4																										
4 Petter Fossan, Asker	3½ 5 Frode Elsness, Sarpsborg	3½ 6 Per Omtvedt, Stjernen	3½ 7 Sheila Barth Berntsen, Moss	3 8 Geir I. Henriksen, Tempo	3 9 Arne Simensen, Sarpsborg	3 10 Arild Johansen, Tønsberg	3 11 T Eriksen, Tempo	12 N Engedal, OSS	3 13 T A Hauge, Brugata	3 14 J Sontum, Stovner	3 15 H O Lahlum, Gjøvik	2½ 16 J Szalai, Akademisk	2½ 17 E Parr, Nittedal	2½ 18 T Støre, Arb.	2½ 19 H Nordahl, Bærum	2½ 20 O Svendsen, Fr.stad	2 21 B-E Glenne, Nordstr.	2 22 E David, Kr.sund	2 23 R Abrahamsson, Nordstr.	2 24 A Mella, Strømmen	2 25 B Nedberg, OSS	2 26 H Stormes, OSS	1½ 27 T Evensen, 1911	1½ 28 T R Hauge, Sicilian.	1½ 29 T Bekkedal, OSS	1½ 30 K Jakobsen, Akademisk	1½ 31 H Andersen, Sarpsborg	½ 32 G Helmersen, Strømmen	0.

GRUPPE B

1 Fredrik Rekkedal, Stovner	1600	+15 +10 +09 +14 +02	5																										
2 Leif Kverndal, Stjernen	1631	+21 +16 +03 +04 -01	4																										
3 Magnus Digernes, Nittedal	1532	+26 +29 -02 +13 +08	4																										
4 Jon Kåre Myrene, Elverum	1553	+31 +22 +08 -02 +09	4																										
5 Andreas Rabben, OSS	1643	-10 +15 +28 +21 +11	4																										
6 Mehran Emadipour, Elverum	3½ 7 Ronald Schie, Sjøkkam.	3½ 8 Magne Svendsen, Lillestrøm	3 9 Janne Kejo, Lillestrøm	3 10 Rolf Nesseth, Stovner	3 11 G Einvik, Strømmen	3 12 B Standal, Tønsberg	3 13 F Christenson, Nordstrand	3 14 T Christenson, Nordstrand	2½ 15 O-I Fystro, Sjøkkam.	2½ 16 J B Wilsbeck, OSS	2½ 17 M Unnli, 1911	2½ 18 B Salvesen, Røros	2½ 19 I Abrahamsen, Lunner	2½ 20 R Moen, OSS	2½ 21 D Digernes, Fyllingsd.	2 22 G Bue, Tønsberg	2 23 S Martinsen, Asker	2 24 A Pedersen, Sjøkkam.	2 25 O Lepperød, Stjernen	2 26 H Haga, Bø	2 27 W Solberg, Nordstrand	2 28 J Ludvigsen, Fr.stad	1½ 29 T Bae, OSS	1½ 30 O Siljubergsåsen, Nordstrand	1½ 31 B Havaas, Stjernen	1 32 B Engevik, Strømmen	1 33 S Glærum, Akademisk	1 34 F Johansen, Eidsvoll	0.

GRUPPE C

1 Heriberto Aguiluz, Bergens	1200	+09 +03 +04 +06 -02	4													
2 Ida Lahlum, Gjøvik	1128	-03 +19 +10 +05 +01	4													
3 Stig Tjomsland, Nordstrand	1217	+02 -01 +13 +11 +07	4													
4 Tore Westvang, Stjernen	1196	+12 +13 -01 +08 +06	4													
5 Ståle Lund, Røros	3½ 6 Bjørn Brenden, Elverum,	3 7 Svein Klausen, Bærum	3 8 Jarl Olsen, Lillestrøm	3 9 Gunnar Grømer, Akademisk	3 10 Lars M. Krogseth	2½ 11 Trond Ø. Korsmo, Asker	2½ 12 A Tømte, Lunner	2 13 O R Gjerde, Sjøkkam.	2 14 H Undseth, Nittedal	2 15 O Hovstad, Kongsberg	2 16 E Funderud, Sjøkkam.	2 17 Ø Sulutvedt, Nordstrand	1½ 18 H Omland, Sjøkkam.	1 19 B Mæhlum, Lillehammer	1 20 T E Moen, OSS	0.

ASKER-SCHLADDEN HURTIGSJAKK**10. OKTOBER****GRUPPE A**

1 Jonathan Tisdall, Nordstrand	2462	+26 +25 +08 +10 +18 +04	6																																		
2 Jøran Jansson, Asker	2167	+34 +09 +03 +18 =04 +06	5½																																		
3 Einar Gausel, OSS	2526	+39 +24 -02 +08 +19 +11	5																																		
4 Nikolai Engedal, OSS	4½ 5 Sheila Barth Berntsen, Moss	4½ 6 Rune Djurhuus, Akademisk	4 7 Jan Sontum, Stovner	4 8 Berge Østenstad, Asker	3½ 9 Johnny Slemmestad, Stovner	3½ 10 Geir I. Henriksen, Tempo	3½ 11 Jon Fr. Rørvik, Tempo	3½ 12 A Høyer Berg, Bærum	3½ 13 J Sørgjerd, Ski	3½ 14 J Nilsson, Caissa	3½ 15 Ø Bentsen, Molde	3½ 16 F Johansen, Strømstad	3½ 17 P Nygård, Stjernen	3½ 18 R Bjerke, OSS	3 19 E Rojahn, Drammen	3 20 T Johansen, Asker	3 21 K Becher, Drammen	3 22 M Hagen, Brugata	3 23 R Røstad, Asker	3 24 O Ristesund, OSS	2½ 25 T Nilsen, Ski	2½ 26 T Bekkedal, OSS	27 I Dahl, Asker	2½ 28 Ø Sæther, Akademisk	2½ 29 K O Mikalsen, Horten	2½ 30 R Christiansen, Asker	2½ 30 B Lund Nilson, Caissa	2 32 H R Thjømøe, Drammen	2 33 S Rein, Horten	2 34 T Olsen Lid, Asker	2 35 A Johansen, Tønsberg	2 36 T R Evensen, Tønsberg	2 37 G Stenersen, Stjernen	28 J Stokke, Drammen	1½ 39 P Ødegaard, Asker	1 40 J B Wilsbeck, OSS	0.

GRUPPE B

1 Edvin Eidså, OSS	1351	+29 +20 +16 +07 +05 =02	5½																																	
2 Terje Johansen, Strømmen	1445	+30 =27 +26 +08 +04 =01	5																																	
3 Bjarne Engevik, Strømmen	1345	-26 +38 +28 +15 +10 +09	5																																	
4 Ole Semb, Asker	4½ 5 Torbjørn R. Hansen, Remis	4½ 6 Morten Jensen, Porsgrunn	4½ 7 Åsmund Hammerstad, Asker	4 8 Tore Westvang, Stjernen	4 9 Gunnar Einvik, Strømmen	4 10 Tormod Haugen, Porsgrunn	4 11 Ø Hovstad, Kongsberg	4 12 S Fjellseth, Caissa	4 13 A Tømte, Lunner	4 14 M Svendsen, Lillestrøm	3½ 15 F Eggerud, Caissa	3 16 M Narvesen, Remis	3 17 R Moen, OSS	3 18 O Hovstad, Kongsberg	3 19 H Olsen, Tønsberg	3 20 T Narvøy, Porsgrunn	3 21 T Ø Korsmo, Asker	3 22 C E Horda, Caissa	3 23 F Melleby, Strømstad	3 24 A Erlendsson, Asker	3 25 H Omland, Sjøkkameratene	3 26 E Gulliksen, Remis	2½ 27 K Brækkan, Remis	2½ 28 M Wendelborg, Porsgrunn	2½ 29 R M Mangseth, Remis	2 30 T Narvesen, Remis	2 31 A Markussen, Lillestrøm	2 32 O Nordahl, Bærum	2 33 S Klausen, Bærum	2 34 R Kjellstrøm, OSS	2 35 K Sagen, Asker	2 36 P I Berntsen, Moss	1½ 37 O Siljubergsåsen, Nordstrand	1½ 38 J F Moen, Kongsberg	1 39 Ø Bakken, Porsgrunn	1.

NORDNES GRAND PRIX**9. - 11. OKTOBER****GRUPPE A**

1 Erik Fossan, Stavanger	4								
2 Trond Gabrielsen, Bergens	3½								
3 Petter Fossan, Asker	3½								
4 Idar Aase, Bergens	3 5 Erling Steigum, Bergens	3 6 Olav Otterlei, Masfjorden	3 7 Leo Datada, Fyllingsdalen	2½ 8 Ivar Danielsen, Stavanger	2 9 Eirik Sandal, Bergens.	2 10 Dag H. Larsen, Bergens.	2 11 Y Torvanger, Fyllingsdalen.	1 12 T A Paulsen, Hammerfest.	½.

GRUPPE B

1 Håvard Holder, Vadsø 4½
 2 Stig Gabrielsen, Bergens 4½
 3 Erik Hauge, Nordnes 4
 4 Lasse Lie, Bergens 3½ 5 Oddvar Sollie, Voss 3 6 Dag Digernes, Fyll. 3 7 Asbjørn Lindland, Voss 3 8 Karl A. Skare, Bergens 3 9 Foad El-Shami, Nordnes 3 10 Ronny Ellingsen, Fyll. 3 11 M Vazquez, Nordnes 2½ 12 S Bø, Fana 2½ 13 O Woldseth, Fyll. 2½ 14 F Mossestad, Luster 2½ 15 T G Nordnes, Fyll 2½ 16 J Stakseng, Fyll. 2½ 17 J P Leidland, Egersund 2½ 18 A Rossi, Nordnes 2 19 H Olsen, Pi 2 20 J A Dolonen, Vadsø 1½ 21 R I Johnsen, Berg. 1½ 22 T M Lien, Nordnes 1 23 O Birkestrand, Masfjorden 1.

GRUPPE C

1 Dagfinn Snarheim, Haugesund 5
 2 Petter Fotland, Fana 4
 3 Bjørn Lie, Nordnes 4
 4 Christian Lavik, Fana 3½ 5 Ole Wolfgang, Bergens 3½ 6 Bjarte Dj. Næss, Bergens 3½ 7 Helge Bremnes, Bergens 3 8 Endre Steigum, Åsane 3 9 Oddvar Kaarbøe, Bergens 3 10 Runo Iskasen, Nordnes 3 11 K A Hersvik, Fana 3 14 I W Nordhaug, Åsane 2½ 15 J Lavik, Fana 2½ 16 A Revheim, Nordnes 2½ 17 D Hersvik, Fana 2 18 E Børve, Nordnes 2 19 B O Vik, Berg. 2 20 Å W Nordhaug, Åsane 2 21 T Bakervik, Fana 2 22 L Hope, Voss 2 23 K Firmannsvold, Voss 1½ 24 A G Ravndal, Egers. 1 25 D Doublet, Fana 1 26 S Gertz, Berg. 1 27 R Bakervik, Fana 1 28 O Marthinussen, Nordnes.

TORGHATTEN GRAND PRIX

10. - 11. OKTOBER

GRUPPE A

1 Frode Bull Jæger, Arbeidernes 1948	+07 +04 =02 +08 =03	4
2 Dag Madsen, Arbeidernes 2126	+05 +03 =01 =06 +09	4
3 Haavard Holmen, Steinkjer 1929	+10 -02 +11 =05 =01	3
4 Ivar Berri, Stjørdal 3 5 Terje Solvang 2½ 6 Stein H. Vedal 2½ 7 P Dalheim 2½ 8 Jens B. Eilertsen 2½ 9 Jim Christensen 2 10 Egil Korsmo 2 11 O Hermansen 1 12 Ove R. Holmen 1.		

GRUPPE B

1 Roald Arentz, Arbeidernes 1438	=04 +11 +12 +08 +03	4½
2 Thomas Klaussen, Brønn.sund 1382	+18 +09 +10 =03 +06	4½
3 Geir O. Olsen, Brønnøysund 1485	+14 +12 +06 =02 -01	3½
4 Einar Hansen, Brønnøysund 3½ 5 Rune Bjørseth, Stjørdal 3½ 6 Steinar Lande 3 7 Håvard Akseth 3 8 Jan Elvebakk 3 9 Bjørn Risjord 3 10 Mathias Næss 2½ 11 Viggo Enoksaen 2½ 12 T K Aarstad 2 13 W Bjørnli 2 14 P I Norum 2 15 A J Pettersen 2 16 O M T Myrstad 2 17 H Opland 1½ 18 Ø Karijord 1 19 J Olsen 1.		

 HALLO COMPUTER-INTERESSERTE!

Vi har nå også fått til lager de nyeste sjakk-computerne og programmodulene fra MEPHISTO. SAITEKs RISC 2500 ventes inn om kort tid. Ta gjerne kontakt med oss på telefon for nærmere opplysninger.

MILJØ-PRODUKTER A/S, Boks 492, 5501 Haugesund, Tlf. (04) 72 72 52

Nye bøker

Det lakker mot jul, og stadig flere stabler med anmelderbøker har tårnet seg opp i redaksjonens beskjedne lokaliteter. Vi slår derfor to fluer i et smekk og presenter her det meste av den nye litteraturen som har kommet i høst. Først tar vi for oss diverse "Test.."-bøker, deretter åpningsbøker av ymse slag, og til slutt kommer det en del bøker som ikke så lett lar seg kategorisere. Husk: Bøker er den beste gave!

Discover your Chess Strength av Raymond Keene. Forlag: Batsford. Språk: Eng. 144 sider.

Jeg må ærlig innrømme at jeg i utgangspunktet alltid er skeptisk til "Test hvor flink du er"-bøker, kanskje fordi jeg som regel ender opp med en spillestyrke på rundt 1800.

Boken består av tjuv partier mellom kjente stormestere, hvor hvert parti er én prøve. Du kan tjene inn "din partners" (vinnerens) rating ved å gjette trekkene hans (hennes) når du blir spurt. Klarer du ikke dette, er det ingen grunn til å fortvile: Som regel får du 100 poeng for trekk som ikke taper materiell og unngår matt! . Boken kommer fullt utstyrt med en "fremgangsplanse" slik at du kan måle din utvikling (eller tilbakegang??) fra parti til parti.

Såvidt jeg kan bedømme er denne boken ikke særlig egnet til å måle en spillers egentlige spillestyrke eller rating, men partiene er såpass godt kommentert og instruktive at jeg ikke ville nøle med å anbefale den til undervisning/selvstudium. Etter min oppfatning et godt kjøp for spillere som ikke figurerer på de internasjonale ratinglister. **Einar Gausel (EG)**

Testbuch des Endspielwissens av Jerzy Konikowski og Pit Schulenberg. 162 sider.

Gezielte Mittelspielstrategie; 100 x Damengambit av Lothar Nikolaiczuk. 192 sider.

Testbuch der Schachstrategie av Lothar Nikolaiczuk. 110 sider. Alle på tysk fra Beyer forlag.

Her har vi enda flere "Test deg selv"-bøker. I alle tre presenteres leseren for et diagram og to-tre forslag til fortsettelser, og man må så velge hvilken variant som er best. Eksemplene er for det meste omhyggelig utvalgt og blir gradvis mer komplisert utover i bøkene. Jeg tror likevel de fleste spillere ville ha utbytte av samvittighetsfullt arbeid med denne serien.

100 x Damengambit er den mest spesialiserte, ikke bafe når det gjelder tema. I svardelen finner vi en drøfting av diagramstillingen, grundigere analyse av de ulike mulighetene og dessuten er hele partiet gjengitt lett kommentert. Det eneste jeg vil sette fingeren på, er at alle partiene er forholdsvis nye og den klassiske historien til denne tidløse åpningen blir forbigått i stillhet. Likevel, mye godt stoff og garantert lærevennlig.

Den boken jeg likte minst var **Endspielwissens**, som skiftet vilt mellom enkle, vanskelige og merkelige stillinger, og flere steder anga tommelfingerregler som senere ble motsagt. Man kan f. eks. lese at i springersluttspill med bønder på én fløy, er det vanligvis ikke nok med merbonde for å vinne; man må også ha en fribonde. Et par sider senere finner vi en regel som sier at 4 mot 3 bønder på samme fløy vanligvis er vunnet i springersluttspill. Forvirret? Ja, ikke minst fordi dommen ennå ikke er avsagt over disse sluttspillene i store sjakkleksika pga. av manglende bevismateriale. Hvorfor ikke heller si "merbonde gir alltid utmerkede vinstjanser", hvis man på død og liv må formulere regler? For dem som synes at testbøker gir dem et puff bak for å komme i gang med studier, vil den være nyttig. Boken dekker et vidt område (med 140 stillinger i stedet for 100), og mye av det på en god måte. **JT**

How to play the French Defence - Second Edition, av Shaun Taulbut. Forlag: Batsford. Språk: Engelsk. 122 sider

Denne boken føyer seg pent inn i rekken av fjollete annengangsutgivelser fra Batsford. Den

eneste forskjellen på denne utgaven og første-utgaven (1983) er at man bakerst har tatt med ti mer eller mindre uaktuelle partier og gjengitt dem så å si uten kommentarer.

Boken er forsåvidt godt egnet til å erverve seg grunnkunnskaper om fransk, da den tar for seg viktige posisjonelle trekk ved denne åpningen. Imidlertid er behandlingen av de enkelte varianter mildt sagt overfladiske, slik at dybdeforståelsen uteblir.

Grei nok for folk som ikke vet noen ting om fransk, men for Guds skyld: Ikke kast bort penger på 2.utgaven om du har den første! EG

Gewinnen mit der Sizilianischen Verteidigung av Jeremy Silman. Forlag: Rattman. Språk: Tysk. 120 sider

Som vanlig er med "vinn med svart"-bøker, unnskylder forfatteren den litt villedende tittelen, og sier at hovedmålsettingen er å presentere svartspilleren med et dynamisk forsvar mot 1.e4.

Første halvdel er en grundig innføring i den akselererte dragen (1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 g6), med nok teorivarianter til å tilfredsstille ethvert behov. Annen halvdel omhandler diverse avvik fra hvit (2.c3, lukket siciliansk, Grand Prix Attack osv.) med anbefalinger for svart. De siste fjorten sidene er fylt med ukommenterte partier som fungerer som studiemateriell til de tolv hovedkapitlene.

Dette er en teoribok i ordets sanne betydning, og egner seg vel best for litt viderekomne spillere. Litt kjedelig format, men om du ikke har noe spesielt mot 1.e4, så kjøp denne boken! EG

Taktische Lösungen im Grünfeld-Indisch av G. Nesis og I. Blechzin Forlag: Beyer. 109 sider.

Forsåvidt et ærlig forsøk på å gjøre rede for diverse taktiske motiver (for begge parter) i Grünfeld-indiske varianter. Boken er delt inn i tretten kapitler som hver omhandler et bestemt taktisk motiv (svak sisterad, overbelastning osv.). Disse illustreres ved såvel gamle som nye partier bl.a. Tal - Johannessen fra Riga 1959. Kombinasjoner er som kjent tidløse.

Dessverre er ikke alltid taktikkene like

åpningsrelaterte, men boken gir i og for seg et greit bilde av hva som venter begge parter i denne åpningen. En grei bok å ha for 1.d4 og Grünfeldspillere, men ingenting å skrive hjem om (eller bort om hvis man er hjemme). EG

Gewinnen mit 1.d4 av Andrew Soltis. Forlag: Rattman. Språk: Tysk. 158 sider

Boken tar sikte på å skaffe leseren et komplett repertoar med hvit (med 1.d4 som førstetrekk). Forfatteren anbefaler stort sett én variant mot alle tenkelige svartsystemer. Boken er ganske grundig på denne måten. Som regel vil du slippe pinlige overraskelser, men jeg må si at forfatteren tar litt lett på f.eks. hollandsk.

Det eneste jeg virkelig har noe å utsette på denne boken er noen av de anbefalte hvitsystemene: Avbyttevarianten mot slavisk (gjesp), firebonde-varianten mot Kongeindisk (gisp!) og Leningradvarianten (4.Lg5) mot Nimzoidisk som jeg oppfatter som usunn.

Ellers grei nok idet den både er aktuell og oversiktlig. Litt kjedelig format, med dette har selvfølgelig med produksjonskostnader å gjøre. En god innføringsbok for folk som har lyst til å begynne med 1.d4, men ingenting for en "profesjonell" d4-spiller. EG

How to play the English Opening (Second Edition) av Nigel Povah. Forlag: Batsford. Språk: Engelsk. 139 sider

Huff og huff! Nok en annengangsutgivelse fra Batsford med ti "recent games" som eneste forskjell fra førstegangsutgivelsen (1983). Boken er temmelig overfladisk og ligger et par divisjoner lavere enn Watsons trebindsverk utgitt av samme forlag.

Som teoribok på 1.c4 er den bedre enn ingenting, men ikke noe mer. Den er vel kanskje grei nok for spillere som ikke vet noen ting om denne åpningen. For dere andre: Ligg unna! EG

Play the Caro-Kann (Second Edition) av Egon Varnusz Forlag: Maxwell Macmillian Chess Språk: Engelsk. 261 sider.

Selv om Caro-Kann-feberen som herjet på begynnelsen av 80-tallet nå har lagt seg, er det

fortsatt mange av verdens ledende spillere som benytter seg av denne solide åpningen fra tid til annen (bl.a. Seirawan, Karpov og Anand).

I motsetning til Batsfords annengangsutgivelser er denne boken totalt revidert og oppdatert siden 1981, og jeg vil tro at minst 50% av stoffet er nytt. Hver variant presenteres på en forståelig måte, men som kanskje vanlig er med teoribøker, blir det litt for mange varianter og litt for få ord etter min smak.

Anbefales først og fremst for svartspilleren, men forfatterens objektivitet gjør at boken også kan være nyttig for 1.e4-spillere. EG

The Complete Book of Gambits av Raymond Keene, Forlag: Batsford. Språk: Eng. 224 s.

Denne boken har mye til felles med en ordbok, og dekker gambiter fra A til Z. Mange av dem har eksotiske navn, noe som gjør at hver bokstav er forholdsvis godt representert. Bokstaven Z var imidlertid liten nøtt. Man kan finne Zaitsevvarianten i Spansk der, men hvordan den skal kunne defineres som en gambit, er litt av et mysterium.

Boken er både instruktiv og morsom. Den har mange kommenterte partier og et ratingsystem som vurderer hvor sunne gambitene er. Dette høres vel nokså tilforlatelig ut, men det er et aspekt ved den jeg ikke kan tolerere: Da jeg satt og leste, fant jeg til min store forbauselse sidevis med mitt eget arbeide! Noe var fra en Batsfordbok jeg skrev en gang, mens resten var kommentarer fra en turneringsbulletin. Dette var blitt brukt uten tillatelse, kildeangivelse eller vederlag. Det er dessuten mye annet resirkulert materiale fra andre, eldre Keene-bøker og artikler. Klippe og lime-metoden hører ikke hjemme i min definisjon av forfatterskap. Publikum vil nok kanskje like boken, men prima vare er den er ikke. JT

Winning with the English av Zoltan Ribli og Gabor Kallai. Forlag: Batsford. Språk: Engelsk. 190 sider.

En skeptiker vil kanskje stille spørsmålsteget ved hvor mye "winning" det blir med Engelsk (1.c4) og den fredelig anlagte stormesteren Zoltan Ribli, og tro at tittelen bare er salgs-

fremmede ordgyteri om en temmelig dorsk åpning. Men, forfatterne gir ingen falske forhåpninger om åpningen, og benekter heller ikke at boken også inneholder idéer som bedre fortjener overskriften "winning" mot Engelsk. De tilbyr i stedet et samling objektivt kommenterte partier.

Jeg vurderer boken som rundt middels for bøker av denne typen. Det er mange interessante partier og kommentarene er ofte instruktive, men jeg merket meg også et par uforståelige utelatelser fra teorien og faktiske feil i teksten. Åpningen har den fordel at man unngår store deler av teorien med den. For dem som ute etter å utsette kampen om fordel til midtspillet, er det mange gode idéer å hente her. JT

Winning with the Closed Sicilian av Gary Lane. Forlag: Batsford. Språk: Engelsk. 155 s.

Nok en bok som anstrenger seg for å selge en åpning man ikke umiddelbart vil karakterisere som et dødelig våpen. Igjen er et av de sterkeste kortene ved åpningen at den er gjennomgående anti-teoretisk, og dermed får systemet en mer generell enn detaljert analytisk behandling. Dette appellerer alltid til klubbspillere som har begrenset tid til rådighet for sjakkstudier, men også til stadig flere seriøse spillere, som finner at de rett og slett holder på å drukne i informasjonsstrømmen. Det er in for tiden å innta en mer praktisk holdning til åpningsrepertoaret.

Lanes partiutvalg er godt, og bakgrunnsarbeidet grundig utført. Den eneste ulempen er at han er litt for glad i den hvite stillingen og det fører til at han iblant tar for lett på sorts muligheter. På den annen side er Lane en ekte troende, som har hatt suksess med åpningen i årevis. Jeg vil tippe at de som studerer boken, vil få et solid utgangspunkt for å møte Siciliansk med løftet hode. Igjen en god bok fra Lane. JT

Winning with the King's Gambit av Joe Gallagher. Forlag: Batsford. Språk: Eng. 194 sider.

Mange unge spillere har funnet veien til GM-tittelen ved å spesialisere seg på en bestemt åpning, men engelskmannen Joe Gallagher er trolig den første i moderne tid som har levd på en diett bestående utelukkende av Konge-

gambit. Hans bok er den beste i denne "Winning with ..." -serien, og er rett og slett en fabelaktig åpningsbok i alle sammenhenger.

Gallagher begrenser sin fremstilling til de variantene av Kongegambit som han mener er lovende for hvit. Han går derfor bare inn på "Springerkongegambit" (1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Sf3) og han har også hoppet over noen av de sprøste offervariantene (f.eks Muziogambit), fordi han med seg selv som forsøkskanin har kommet til at disse variantene som regel ikke gir annet enn et blaff av håp og muligheter for evig sjakk (og Gallagher insisterer på å vinne).

Han har fremskaffet mange grundig kommenterte partier, presenterer mye original analyse og har gjort et utmerket utvalg - helt fra de gamle klassikerne og opp til OL i Manila i år! Dessuten inntar han en imponerende objektiv holdning, til tross for sin glødende tro på hvit. Hvordan er det mulig? Da han selv stadig spiller åpningen, er han nødt til å se i øynene og reparere åpningens ømme punkter, og han deler sin innsikt og forbedringer med leseren. Boken er dessuten humoristisk skrevet og rommer flere partier som gir en påminnelse om at romantisk sjakk fortsatt lever i beste velgående.

I tillegg til å forsyne leseren med et skarpt repertoar mot 1.e4 e5, gir boken et kurs i posisjonell kompensasjon og dynamisk sjakk. En ærlig bok som alle spillere vil ha glede av. Anbefales på det varmeste. JT

Beating the Grünfeld av Anatoly Karpov. Forlag: Batsford. Språk: Engelsk. 192 sider.

Forventningene skrus alltid høyt når en verdensmester tar pennen fatt. Karpov unnskylder bokens salg fremme tittel og innrømmer at det ikke finnes noen oppskrift på seier mot sunne åpninger. På den annen side legger han villig ut om sin solide plusscore mot Kasparovs Grünfeld, og går gjennom disse partiene og forberedelsene til tittelmatchspill.

Resultatet er en oversikt over de fem systemene Karpov har spilt (pluss et bitte lite kapittel om et moderne system han ikke har brukt) og deres utvikling siden han spilte dem. Dette er trolig Karpovs beste bok, med dype analyser og inngående forklaringer om hvilke

stillinger han liker, og hvorfor. 25 viktige partier blir underlagt en omfattende gjennomgang. Når han dissekerer sine egne partier, gjøres det i fascinerende detalj - et parti går over 20 sider - og det er en ny, analyserende Karpov vi møter. I tidligere bøker SA han lite; han ventet at saker og ting skulle være like innlysende for leseren som for ham selv. En meget anbefalingsverdig bok, med det forbehold at den tar for seg svært avansert og spesialisert stoff som kanskje blir for tungt fordøyelig for gjennomsnittsspilleren. JT

Fischers Vermächtnis av Jerzy Konikowski og Pit Schulenberg. Forlag: Beyer. Språk: Tysk. 230 sider.

Enda en bok med Fischers navn i tittelen? Hmm... Jada, jeg innrømmer at jeg var litt skeptisk til å begynne med. Legger man skepsisen til side, oppdager man her en meget god lærebok som tar utgangspunkt i den legendariske amerikanerens partier (skal si man hadde flaks med utgivelsesåret!)

Boken er delt opp i fem hovedkapitler som systematisk tar for seg sjakkspillet forskjellige faser og aspekter og en instruktiv måte. Først etter å ha lest denne boken slo det meg hvor godt egnet Fischers spill er til undervisning/selvstudium, da hans partier er mye lettere å forstå (logisk) enn f.eks. Kasparovs kompliserte stil som ofte baserer seg på umenneskelig dype varianter. Anbefales også for Fischerfans da den inneholder 73 komplette partier og 28 kombinasjonsdiagrammer med "Maestroen" i hovedrollen. Meget lettlest format. EG

Af en skakstymper skriftemål av Harald Enevoldsen. Forlag: Sommer & Sørensen. Språk: Dansk. 275 sider.

Jens Enevoldsen er vel et navn de fleste sjakkspillere har hørt før. Han var Danmarks beste spiller i tyve-tredve år inntil Bent Larsen dukket opp på 50-tallet. Og Harald, det er lillebroren hans. Også han var en habil sjakkspiller som spilte 60 partier på det danske landslaget, men han er mest kjent som sjakkforfatter og redaktør.

Vel, vel, over til selve boken. Det stemmer som det står på "vaskeseddelen", at den kan

"læses helt uten skaklige forutsetninger". Vi får høre om Enevoldsen-sønnes trange oppvekstvilkår i en farløs familie i København på 10-20-tallet, deres lykkelige skoleår, studier og sjakkmeritter. Fra 1935 til 1945 går Harald Enevoldsen kronologisk gjennom sin sjakkkarriere, og alt dette er krydret med hans og noen av Jens' partier, alle kommenterte. De siste 30 sidene er det Jens Enevoldsen som har ordet, og leseren blir dratt med i en spennende og vond historie om hans tid som motstandsmann og bankraner under krigen, senere fengsling og hans lang vei mot oppreisning.

Det er en annerledes sjakkbok; i en genre man ikke ofte finner blant haugene med åpnings-teori og partisamlinger. Spørsmålet blir om ikke Harald Enevoldsens detaljskildringer blir litt for perifere for norske lesere, men boken er tidvis meget interessant. MH

The Polgar Sisters - Training or Genius? av Cathy Forbes. Forlag: Batsford. Språk: Engelsk. 178 sider.

Her finner du historien om Szusa, Szofia og Judith Polgar - de tre ungarske søstrene som helt fra før unnfangelsen var utsett som hovedaktører i pedagogpappa Laszlo Polgars private prosjekt: Å bevise at det er miljø, og ikke arv, som skaper genier. Om de tre jentene har bekreftet det, vil ikke forfatteren ha sagt, men i bokens tre første kapitler stiller hun opp en rekke interessante problemstillinger på en ryddig og velformulert måte. Resten av boken er en systematisk gjennomgang av Polgarenes sjakklike meritter på sin vei mot toppen, komplett med resultatlistor og kommenterte partier. En leseverdig og tankevekkende bok, og ikke bare for kvinner! MH

Die Steine der Weisen av Gerhard Josten. Forlag: Beyer. Språk: Tysk. 175 sider.

En meget original bok, som tar for seg sjakken som kulturhistorisk fenomen, både i fortid og nåtid. Med utgangspunkt i at sjakkspillet til stadighet må forandre seg for å overleve, tar forfatteren med seg leseren på en reise gjennom historien som starter ca. 500 år f.Kr. da de første sjakkformene oppsto. Deretter beveger man seg fremover i de forskjellige sjakkspills evolusjon (hvorav arabisk sjakk (=

vår sjakk), Xiangqi (kinesisk sjakk) og Shogi (japansk sjakk) er de mest kjente) som stort sett foregår i Asia/Mid-Østen. Så presenteres leseren for et utall forskjellige brettformat, brikker, regler og gangarter som man aldri har sett maken til. Fellestrekket ved alle arter og avarter er naturlig nok at "gammern skal kverkes".

Til slutt fremføres forskjellige tenkelige (og utenkelige) forandringer det moderne sjakkspillet "bør gjennomgå" for å leve inn i fremtiden. Det morsomste (som bl.a. Fischer har vært inne på) er å forandre utgangsstillingen med jevne mellomrom for å unngå "teori-døden".

Jeg vil på det varmeste anbefale denne boken, da vi sjakkspillere kan ha godt av å studere våre røtter og samtidig det mangfoldet av sjakktyper som lever i beste velgående ved siden av vårt 8x8 brett med 32 brikker. EG forts. fra side 28.

Siciliansk Schakblad, SK Sicilianerne. Red.: Svein Karlsen, Dælenenggt. 41, 0567 Oslo. 8 nr./år: Kr. 200,-. Postgiro 0824 0514398 v/redaktøren. Format: A4 fotokopi.

Dette er intet ubeskrevet blad her i NSb, men redaksjonen kan ikke dy seg for å videreformidle et "leserbrev" som nylig stod på trykk, da vi mener å ha hørt lignende utsagn i andre, mer seriøse (?) kretser:

STOPP EIKREM!

I en årrekke har Arnold Eikrem, med sine turneringer på Gauseldal, produsert den ene stormester, IM'er og Fidusmester (FM) etter den andre. 84% av disse har vært svensker, og flere av de øvrige dansker, tyskere osv. Til og med tidligere sovjetere har fått titler som heller gode nordmenn burde hatt.

Hvorfor prioriterer Eikrem i likhet med våre tafatte myndigheter alltid utlendingene? Tiden er inne for å stanse diskrimineringen av gode nordmenn. Derfor må Eikrem og hans medløpere stanses før det er for sent.

"Jack Erik Kjuus"

SSb kombinerer fortsatt uærbødighet, satire, klubbnyheter og sjakk-sosiologiske artikler - det eneste bladet Simen Agdestein leser regelmessig? (Ved siden av NSb, selvfølgelig.)

Forbundsnytt

Redigert av Johs. R. Kjekken

HELGELAND OG SALTEN SJAKKRETS
vart konstituert på møte i Mo den 5. oktober. Kretsen består av klubbene Bodø, Brønnøysund, Fauske, Grane og Hattfjelldal, Mosjøen og Mo. Formann er Trond Michalsen (Bodø), Boks 8585, 8052 Bertnes, tlf. 081-42428p, 44855a, kasserer Kjetil Vollan (Bodø), Tyttebæravn. 14, 8016 Mørkved, tlf. 081-14704p, 12800a. Dei to øvrige klubbene i Nordland fylke (Narvik og Vestvågøy) vil saman med klubbene i Troms fylke ha konstituerande møte for sin krets den 7/11 i Harstad. Dei nye kretsrensene gjeld frå den 1. januar 1993.

NY KRETSFORMANN

I Oslo og Omegn Sjakrets har Kristian Kristiansen, Stovner (adr.: c/o R. Martinsen, Jacobine Ryes vei 6, 0987 Oslo) overtatt som formann. Finn A. Wister er fortsatt kasserar.

NYE KRETSDOMMARAR

Eter innstilling frå Reglementsutvalget har NSF's sentralstyre autorisert Rune Dybesland, Mandal SK, Agder Sjakrets, og Benny M. Braude, Akademisk SK, Oslo og Omegn Sjakrets, som nye kretsdommarar.

SERIESJAKK - NM FOR KLUBBLAG '92-'93
Oppsett av sesongens serie er nå sendt den enkelte lagkaptein, og dermed er alt klart for seriestart den 7-8. november.

NY KLUBB

I Hedmark og Oppland Sjakrets har nystifta Rena Sjakklubb meldt seg inn i Norges Sjak-

forbund 11 medlemmer. Formann: Ole Bækken, Mosestien 5, 2450 Rena. Vi ønsker velkommen inn i den norske sjakkfamilien!

NORSK SJAKKLOTTERI

Det er nå bestemt at startskotet for NSF og NSFUs landslotteri skal fyrast av i juli 1993 under Landsturneringa - NM i Oslo. Over-skotet skal delast mellom klubbene (formål: klubbens drift) og forbunda (formål: auke grunnkapitalen i Norsk Sjakkfond, avkastninga skal brukast til å fremme og utvikle norsk sjakk). Lotteriets ramme blir truleg 60.000 skrapelodd à kr. 10, (eventuelt 40.000 à kr. 20??) og salgsperioden blir frå 5. juli 1993 fram til alle lodd er solgt, vonleg tidleg på nyåret i 1994.

TERMINFESTING AV ARRANGEMENT

1. november er hovedfrist for terminfesting av turneringar i hausthalvåret 1993. Både arrangørar og deltakarar har nytte av at det er planlagt i god tid. Reserverte datoar som lokale arrangørar må unngå står i terminlista i dette NSb. Dermed er det berre å fylle ut tilsendt søknadsskjema og sende til kretsen, som umiddelbart sender den vidare til NSF, slik at vi tidleg til neste år kan presentere ei variert og fyldig terminliste for hausten 1993. Vi ber spesielt kretsstyrene om å merke seg datoen som er reservert for kretsmesterskap i NSF, og sørge for at desse blir terminfesta. Da vil dei bli annonsert i turneringsinformasjonen i NSb, og slik nå fram til alle medlemmer.

PRESIDENT: Ivar Brede Lie (Grane og Hattfjelldal SK), Bregneveien 7, 8680 Trofors, tlf/fax: 087 81106

VICEPRESIDENT: Tore Høe Løvaas (Arbeidernes SK), Udbyesgt. 3A, 7030 Trondheim, tlf. 07 527264p/593623a, fax 07 592886a

TURNERINGSJEF: Øistein Magnussen (Asker SK), Øvre Gjellumvei 30, 1380 Heggedal, tlf. 02 796839p/ 691950a.

All post til forbundet, dets utvalg og komiteer adresseres til forbundskontoret.

NSFU-nytt

Redigert av Hugo Østerberg

KONSTITUERING AV FORBUNDSSTYRET I NSFU
Leder og nestleder tok gjenvalg. Benny M. Braude, Akademisk SKU, ble valgt til kasserer, mens Hans Olav Lahlum, Gjøvik SKU, er ny turneringssjef. Sekretær for perioden er Trond Nerland, Volda SKU.

REPRESENTASJON

Pål Røyset, Tromsø SKU, representerer Norge i årets junior-VM som arrangeres i Argentina 14.-31. oktober. Erik Parr er vår mann i felten når Det 2. Åpne Litauiske Jr.-Mesterskap utkjempes 16.-24. november.

HELGELAND OG SALTEN

SJAKKRETS UNGDOM

ble konstituert i møte 5. oktober avholdt på Mo. Kretsen består av klubbene Bodø-, Brønnøysund-, Fauske-, Grane og Hattfjelldal-, Mosjøen- og Mo SKU. Leder er Birger Sjøvoll, Vefsnvn. 64, 8660 Olderskog, tlf. 087-75076. Kasserer: Torbjørn Helfjell, Søfting, 8662 Halsøy, tlf. 087-88744.

NYE VERVSINNEHAVERE

Hordaland har fått ny leder: Torbjørn Bakervik, Høljarvegen 134, 5215 Lysekloster, tlf. 05-915007. Nord-Trøndelag: Ny kasserer er Trond Solstad, 7863 Overhalla, tlf. 077-81508.

NSFUs KURSVIRKSOMHET

NSFU ser det som en viktig oppgave å kurse gryende lederemner til bredere kunnskaper. Tradisjonelt søker vi å utdanne lokallags-, krets- og turneringsledere gjennom dertil egnete kurs. Vi ser gjerne at kretsene, klubbene og lokallagene selv etterlyser kurs i sine distrikt og gjør rede for hva slags kurs de ønsker.

For at et kurs skal kvalifisere til støtte - og dermed være økonomisk forsvarlig å holde - betinges det at det samles deltagere fra minimum fire fylker. Unntak gjøres for kurs som holdes i Nord-Norge, Sogn & Fjordane

eller Møre og Romsdal der det kun kreves deltagere fra 2 av de nevnte fylker.

NSFU TRENGER ARRANGØRER

Følgende arrangement er åpne for søknad, og vi henstiller til samtlige klubber å vurdere om det ikke kunne la seg gjøre å stå for ett (eller flere) av dem:

- ➔ Det åpne NM for juniorer 5-11/4-1993
Søknadsfrist (SF) 15/10-92.
- ➔ NM for skolelag 23-25/4-93
SF: 15/10-92.
- ➔ Arvid Karlsens Minneturnering 1993
SF: 31/12-92.
- ➔ NM for juniorlag sep'93 SF: 31/1.
- ➔ 4-landskamp for jenter høsten-93
- ➔ 4-landskamp for juniorer og kadetter høsten-93.
- ➔ NM ind. for ungdom november-93
SF: 31/1-93.
- ➔ NM for jenter feb'94 SF: 31/5-93.

Ytterligere informasjon kan fås ved å kontakte forbundskontoret.

NORGES SJAKKFORBUND

Frennings vei 3, 0588 Oslo 5
Tlf. (02) 15 12 41, fax (02) 71 00 07
Bankgiro 6011.05.33090
Postgiro 0809 5124748

Kontortid man-fre, 09.00-15.00
Generalsekretær: Johs R.Kjekken

Forbundets medlemsavgift 1992 gjennom klubb:
Senior: Kr 150,-Junior/Kadett (født 1972-1978): Kr 75,-
Lille-og miniputt (født 1979 og senere): Kr 30,-
Direkte medlemskap koster det dobbelte.
Medlemsskapet inkluderer NSb fritt tilsendt.

NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

Frenningsvei 3, 0588 OSLO 5,
Tlf: (02)15 12 41, Telefax: (02) 71 00 07.
Bankgiro: 6090.09.51208
Postgiro: 0803 2 037349
Leder: Kai Ingolf Johannessen, Fjellvn. 4C,
1470 Lørenskog. Tlf. (02) 97 00 67p
Medlemsorgan: "Førsteraden" kommer ut med seks nummer i året. Abonnement for ikke-medlemmer: kr. 50,-.

Terminliste

for NSF samt NSFUs hovedarrangement

Pr. 15. oktober 1992

Dato	Arrangement	NGP	Arrangør
HØSTEN 1992			
6-8/11	Seriesjakk		Lokale arr.
6-8/11	Harstad Open		Harstad SK
12-15/11	Julebords-sjakk, Senior/Veteranturnering på Gausdal		SK Jarl
13-15/11	Bergen Grand Prix	GP	Bergens SK
13-15/11	Sandefjord Grand Prix	GP	SK Caissa
14-15/11	Stjørdal Grand Prix	GP	Stjørdal SK
15-21/11	NATO-mesterskapet 1992 i Tyskland		Tyskland
20-22/11	NM for ungdom individuelt (Skolesjakk-NM) på Karmøy		Hauge SK
20-30/11	EM for landslag i Debrecen, Ungarn, kvinner og menn		Ungarn
28-29/11	Sparebanken Grand Prix i Volda	GP	Volda SK
4-6/12	Seriesjakk		Lokale arr.
13/12	Thoralf Pettersen Grand Prix, hurtigsjakk i Drammen	GP	SK Tempo
26-27/12	OSS Hurtig Grand Prix 1992, hurtigsjakk i Oslo	GP	OSS
27/12	Stavanger SK 75-års Jubileum Grand Prix, hurtigsjakk	GP	Stavanger SK
VÅREN 1993			
2-3/1	Det åpne NM i hurtigsjakk i Oslo	GP	NSF-Eliteutvalget
7-14/1	Gausdal Troll Master, GM-turnering		SK Jarl
16-17/1	Seriesjakk		Lokale arr.
22-24/1	Det Åpne Sørlandsmesterskapet i Mandal	GP	Agder/Mandal SK
23-24/1	Namsos Grand Prix	GP	Namsos SK
24/1	Moss Grand Prix, hurtigsjakk	GP	Moss SK
29-31/1	NM for jenter 1993 i Bergen		Hordaland BUS
6-7/2	KM-helg NSF, anbefalt tidspunkt		Kretser NSF
12-14/2	Kirkenes Grand Prix	GP	Kirkenes SK
13-14/2	Orkla Cup	GP	Orkdal SK
20-21/2	Seriesjakk		Lokale arr.
6-7/3	Arendal Grand Prix	GP	Arendal SS
12-14/3	Stavanger Grand Prix	GP	Stavanger SK
13-14/3	Steinkjer Grand Prix	GP	Steinkjer SL
19-21/3	NNM for lag, nordnorsk kvalifisering til NM-finalen		Arr. søkes
20-21/3	Seriesjakk		Lokale arr.
27-28/3	KM for skolelag, NSFU		Kretser NSFU
3-4/4	Påskesjakken i Volda Grand Prix	GP	Volda SK
5-11/4	Det åpne NM for juniorer 1993		Arr. søkes
12-18/4	Det åpne NM 1993 på Gausdal Høifjellshotel	GP	SK Jarl
24-25/4	NM for skolelag, NSFU		Arr. søkes
25/4-2/5	Gausdal Arnold Cup, GM-turnering		SK Jarl
16/5	Sparebanken Snøggjakk GP, hurtigsjakk i Volda	GP	Volda SK
20-23/5	NM-lag finale		Arr. søkes
28-31/5	Nord-Norsk Mesterskap 1993 i Alta		Alta SK
11-13/6	Rosecupen Grand Prix i Molde	GP	Molde SK
HØSTEN 1993			
4/9	Sjakkens dag		Lokale arr.
10-12/9	NM for juniorlag (NSFU)		Arr. søkes
8-10/10	KM-helg		Kretser NFU
22-24/10	KM for ungdom individuelt		Lokale arr.
6-7/11	Seriesjakk		Lokale arr.
19-21/11	NM for ungdom individuelt (skolesjakk-NM) (NSFU)		Arr. søkes

Norges Sjakkforbunds Ungdom (NSFU) inviterer til

TURNERINGSLEDERKURS I OSLO 27. - 29. NOV. 1992

I Oslo Schakselskaps lokaler i Bogstadvn. 30 VII, start fredag 29. ca. kl. 18.30, slutt søndag 29. november ca. kl. 15.00. Kurset arrangeres i samarbeid med NSF's reglementsutvalg.

Kurset har som mål å gi deltakerne de kunnskaper som er nødvendige for å arrangere og lede sjakkturneringer, deriblant en grundig innføring i FIDE's regler og NSF's Monradssystem, og avsluttes med reglementsutvalgets test som er det første skrittet til å bli kretsdommer. Videre vil kurset gi en innføring i NSFUs organisasjon og virke.

REISESTØTTE. Det gis normalt reise støtte for beløp mellom kr. 200 (egenandel) og kr. 400 etter gjeldende retningslinjer.

OPPHOLDSSTØTTE. Et begrenset antall deltakere (først til mølla får først male) som må overnatte i Oslo for å delta på kurset, vil få totalt inntil kr. 400 i støtte til overnatting. Dette må avtales ved påmelding.

KURSAVGIFT: Kr. 200. (Inkluderer kursmateriell, blant annet kurshefte, Håndbok for NSFU og NSF's Års- og Håndbok, samt et felles måltid lørdag ettermiddag.)

Se forøvrig invitasjon som er sendt kretser, klubber og lokallag i Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark, Vestfold og Oslo, eller vend deg til NSFU tlf. 02 - 15 12 41. Påmelding innen 20. november. Oppgi ved påmelding: Navn, adresse, tlf. nr., klubb/lokallag.

**KOM PÅ KURS - LÆRERIKT, INTERESSANT OG SPENNENDE,
 OG SÅ BLIR VI KJENT MED HYERANDRE**

Løsninger på kombinasjonene fra s. 13:

1) 1...Sg4! 2.fxg4 (2.Txe6? Dh2+ matt.)
 2...Dh1+ oppgitt, siden 3.Kf2 Dh2+ 4.Ke1
 Txe3+ gir sort flere brikker og farlig angrep.
 0-1

2) En forspilt mulighet fra finalen i lag-NM.
 1.Txb5! (I partiet ble 1.a4 Txb7 2.Sxb7 Lc6
 3.Sc5 Kf6 4.b4 Kf7 5.Kf1 Kf6 6.Kg1 spilt, og
 det ga remis). 1...axb5 2.d7 og hvit vinner
 offiser. Sort må spille 1...Txd7 siden 1...Tf8?
 møtes av 2.Se6+. 1-0

3) 1.Db5+! c6 (Sort kan ikke unngå en knus-
 ende avdekkersjakk fra springerne, f.eks.:
 1...Kf8 2.Sd7+ eller 1...Kd8 2.Sc6+)
 2.Sd6+ (Ethvert annet kongetrekk gir tap
 som angitt i noten ovenfor.) 1-0

4) 1.Dxh6! (Avverger sorts mattrussel og
 fremvinger et vunnet sluttspill. Defensiv

trekk kan også være kombinatoriske!)

1...Txb6 2.Txb7+! Kxb7 3.Txd6 og hvits
 dronningføybønder avgjør partiet.

5) Nok en forspilt sjans fra finalen i lag-NM:
 I partiet bl 42.Tde6? spilt forholdsvis kvikt,
 og sort lurte seg unna med remis i sluttspillet
 takket være sine aktive tårn. Men 1.Dh8+!
 fører til en forfriskende forsert matt: 1...Df8
 2.Txe7+! Kxe7 3.De5+ Kf7 4.De6+ Kg7
 5.Td7+ Kh8 6.De5+ Kg8 7.Dg5+ Kh8
 8.Dh5+ Kg8 9.Dh7+ matt.

6) 1.Da5+ b6 (1...Db6 2.Dxf5 Se6 3.Te1 og
 springeren på Se6 kan ikke flyttes, da kommer
 en grusom sjakk på g5.) 2.Dxa7! De1+!
 (2...Txa7 3.Tc8+ matt.) 3.Txe1 Txa7
 4.Te8+! (Poenget! Klareringen av syvende-
 raden er det ikke lett å se på forhånd.)
 4...Txe8 5.dxe8D+ Kxe8 6.Txa7 (En flott
 slagveksling. Ros til dem som fikk med seg
 alle variantene, og sorts fine forsvarside i det
 andre trekket. 1-0

Turnerings- informasjon

SS = spillested
SA = startavgift
PP = pengepremier
PI = påmelding/info
F = fremmøtetidspunkt
r = runder
gr = grupper

30. okt. - 1. nov: Kristiansand Open
NGP SS: Hotel Caledonien 6 r. 90 min/40 tr, 3 gr, skille ved 1250 og 1750. SA: 220/150. PP: A: 1500/700/500, B: 800/500/300, C: 800/500/300. PI: Kai Ørtoft ☎ 042-13759 eller Leif Bjornes ☎ 042-30792.

31. okt.: Arne Lundes Minneturnering
NGP SS: Storgaten 38, Lillehammer. 7 r. 15 min. pr. spiller pr. parti. En gr. SA: 150/75. PP: I henhold til NSF's reglement. F. 11.00. PI: Innen 30/10 til Knut Tangen ☎ 062-52510p.

31. okt. - 1. nov: Varangslaget GP
SS: Kirkenes Rica Hotel. 6. r. Betenkningsstid: 45 min. 2 gr. o/u 1500. SA: 220/120 PP: A: 800/500/300, B: 600/400/200. F: 9.30 PI: Trygve Rødtvold, ☎ 085-91091, Stein A. Harder ☎ 085-99684

6. - 8. november: Harstad Open
SS: Grand Hotel 5 r. 40 tr/1½ t, 15 tr/½ t, ½ t resten av partiet. 2 grupper. SA: 200/100. PP: 1200-800-500, B: 800-500-300 F: 19.30. PI: Innen 5. nov til Rolf Andersen tlf: 082-71733.

7. - 8. november: Seriesjakk

12. - 15. november: Julebords-sjakk
Seniorturnering for deg over 50 el. deromkring. SS: Gausdal Høifjellshotel. 6 runder. Ingen SA. Helpensj. dobbeltrom (3 døgn) pr. pers.: 1350,- Enkeltromstillegg: 300,-. Tresengsrom: 1150,- PI: Arnold Eikrem, tlf. 02-679520

13.- 15.november: Bergen Grand Prix
SS: Gimle forsamlingslokale, Kong Oscarsg. 18 5 r. 90 min/40 tr, 30 min/15 tr, 30 min/resten. 2 gr. o/u 1500. SA: 200/120 PP: A: 1200-800-500 B: 1000-600-400. F: 18.30. PI: Eirik T. Gullaksen, ☎ 05-294071p/995986a.

13. - 15. november: Sandefjord GP
Se egen annonse s. 47

14. - 15. nov. Stjørdal Grand Prix

SS: Ole Vigs videregående skole. 5 r. 90 min/40 tr, 30 min/15 tr, 30 min/resten. 2 gr. o/u 1500, SA: 250/150. PP til 3 beste i hver kl. F: 9.00. PI: Ivar Berri, Ydstines, 7500 Stjørdal, ☎ 07-887431

15. - 21. november: NATO-mesterskap
I Tyskland

20. - 22. november: NM for ungdom
individuelt på Karmøy

20. - 30. nov: EM for lag i Debrecen

28. - 29. november Sparebanken GP
SS: Sparebanken i Volda. 5 r. 90 min/40 tr, 30 min/resten. 2 gr. o/u 1250 SA: 200/100. PP: A: 1000, B: 600. F: 9.30 PI: Innen 27/11 til Egil Arne Standal, 070 - 66 440a / 67 428p.

4. - 6. desember: Seriesjakk

13. desember: Thoralf Pettersen GP
SS: Strømsø Menighetshus, Drammen. 6 r. 30 min pr. spiller pr. parti. 2 grupper o/u 1500. SA: 200/100 PP: A: 2000/1000/700, B: 1000/700/500 v/min 50 delt. F: 10.30 PI: Frode Ludvigsen, tlf. 03 - 81 39 14 p

26. - 27. des.: OSS Hurtig Grand Prix
Se annonse neste side.

27. des.: 75-års Jubileums Grand Prix
SS: Tjensvoll Bydelshus i Stavanger. 6 runder. 25 min. pr. spiller pr. parti. 2 gr. o/u 1500. SA: 200/100 PP: A: 1000/600/300 B: 800/500/300. F: 12.00 PI: Arild Lauvsnes tlf. 04 - 88 19 41 og Karl J. Tørkli tlf. 04 - 52 27 79

2. - 3. jan.: Det åpne NM i hurtigsjakk
I Oslo.

7. - 14. januar: Gausdal Troll Masters
GM-turnering på Gausdal Høifjellshotel

16. - 17. januar: Seriesjakk

Sandefjord Grand Prix

Tidsrom: 13. - 15. november 1992.
Spillested: VERDENSTEATERET (Gamle Øvre kino) - Vis a vis Sandefjords Blad.
Antall runder: 6 runder Monrad.
Gruppeinndeling: Over/under 1500.
Betenkningsstid: 40 trekk/90 min, neste 15 trekk: 30 min. - resten på 30 min.
Startkontingent: Senior: Kr. 250,-, jr. kr. 150,-
Premiering: A: 2000-1000-500
B: 1250-750-500
Innkvartering: Hotel Kong Carl: Tlf.: 034-63117
Hotel Atlantic: Tlf.: 034-68000
Granerød Hotel (Bugårdsparken): Tlf.: 034-77077
Rica Park Hotel: Tlf.: 034-65550
+ rimelig innkvartering på Byskolen i Sandefjord sentrum.
Einar Kjæmperud, tlf.: 034-74717 privat eller 034-14033 jobb.
Informasjon:

OSS HURTIG GRAND PRIX 1992

Tidspunkt: 26. - 27. desember.
Fremmøte og betaling senest kl. 10.00 lørdag 26. des. Lørdag spilles fra 10.30 - 15, søndag fra 10.30 til 16.
Spillested: OSS' lokaler, Bogstadveien 30, VII etg.
Turneringsform: 9 runder med betenkningsstid 25 min pr spiller pr parti.
Gruppeinndeling: Alle spiller i en gruppe
Startavgift: Senior: Kr. 200, Junior: Kr. 120.
Premiering: 1500 - 1000 - 800 - 500 - 300. Forøvrig klassevis premiering til 1/3 av deltagerne (v / min 45 delt.)
Påmeldingsfrist: Innen mandag 21. desember kl. 19.00.
Ved senere påmelding øker startavgiften med kr. 20,-
Maks. 100 deltagere.

**Påmelding til Oslo Schakselskap v/ Sverre Johnsen,
tlf. (02) 69 10 31, eller Thor Dannevig, tlf. (02) 14 09 13.**